

ANT

Haftalık Dergi • 31 Ekim 1967 • Sayı: 44 • 125 Kuruş

MİLLETİN VEKİLLERİ BU DÖNEM NE YAPACAK?

BÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

23

ekim

Tefecilik

Anadolu köylüsünün tefeciler elinde nasıl *perihan edildiği* Devlet Planlama Teşkilatı tarafından da bir raporla tespit edildi. «Köy ve köylü sorunları» adlı raporda Ziraat Bankası kredilerinin köylüye yararlı olmadığı, bunlardan daha çok zengin çiftçilerin yararlanıkları belirtilderek söyle deniliyor: «Mevcut kredi olanağının yetersizliği ve kredi doğrudan dengesizliğin, tefeci denilen ve tarimsal işletmelere yüksek faizle kredi veren müessesesinin doğmasında ve yaşamásında önemli faktör olduğu görülmektedir. Kredi ihtiyacı olan işletmeler Ziraat Bankası'ndan ihtiyacı olan krediyi alamayınca yüksek faizle toprağı ipotek etmek suretiyle başka kaynaklardan kredi almakta, borcunu ödeyemediği takdirde toprağı ya tefeci tarafından alınmaktadır, ya da tefeci yoluyla toprak almaktır. Güçlü kredi bulma yolu, köylünün sönümürmesini toprakından olmaya kadar götmektedir. Rapor'a göre, örnek olarak alınan 19 köyde ve ilçede köylüler Ziraat Bankası'ndan 896.758, buna karşılık tefecilerden 899.000 lira kredi almışlardır. Özel sektörler ve onların siyasi iktidarı ise, köylünün kanını emen bu tefecilik müessesesini hâlâ devamlı kredi piyasasına savunmaktadır.

24

ekim

Lira düşüyor

Türk parasının değeri yeniden düşmeye başladı. İş Bankası İktisadi Bülteninde açıklanmasına göre Frankfurt piyasasında Türk parasının değerinde yüzde 6,5'luk bir düşüş görüldü. 1966 yılında 2 lira 78 kuruşa bir mark almak mümkün iken, 1967 Eylül ayında bir mark almak için 2 Lira 66 Kuruş gerekmektedir. Zürih ve Beyrut piyasalarında da Türk parasının değerinde düşüş görülmüştür. Türk parasının iç değerinde de yüzde 6,1 oranında bir düşüş vardır. Reçet alımı geçen yılın nisan ayında yüzde 13,2 Cumhuriyet altında da yüzde 5,5 oranında pahalılığımıştır. İstanbul'da geçenme endeksi 1967 Eylülünden sonra artarak 341 olmuştur. Oysa bu rakam Eylül 1966'da 295'ti. 46 puanlık bu yükseliş hayat pahalılığının yüzde 16 oranında arttığını göstermektedir. Rakamlar, A.P'nin Papanek usulü kullanma yolunun nasıl bir ifadesi doğru sürüklendiğinin işaretleridir.

NATO ve TİP

T.I.P. Kenya Milletvekili Yunus Koçak, Meclis Başkanlığına bir soru önergesi verecek antlaşma süresinin bitim tarihi olan 1968'de Türkiye'nin NATO'dan ayrılp ayrılmayaçığını hükümetten sordu. Önergede ayrıca ikili anlaşmaların, Amerikan ürünlerin tasfiye edilip edilmeyeceği, nukleer maymlar doğenmesi teklifinin NATO'dan mi, Amerikan Hükümeti'nden mi geldiği, 6. Filo'nun kampanyonda tepki yaratılan ziyaretlerine hükümetin neden izin verdiği konularında da açıklama istenmektedir. Yeni bir dünyamızın kurulmakta olduğu ve bütün devletlerin Amerikan hegemonyasından kendisini kurtardığı bir sırada, Türk Hükümeti'nin NATO'dan çekilmemek konusunda yapacağı açıklama, Türkiye'nin geleceğini tespit bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Fanta gazozu

Hammaddesinin dışarıdan getirilmesine izin verilmeyince imtiyaz hakkı 3,5 milyon liraya satılmıştır. Türkiye'de imal edilmesi sağlanan portakallı FANTA gazozu yakında piyasaya çıkartılacaktır. Yerli megrubatlığı büyük darbe vuracak olan FANTA gazozu da, Coca Cola'cılar tarafından imal edilmektedir. Bilindiği gibi Coca Cola'cılar Türkiye'de imalata başlarken hammaddesi ithal edeceklerini, buna karşılık aynı degerde Coca Cola ihracatı yapacaklarını taahhüt etmişlerdi. Aradan geçen uzun zamana rağmen bu ihracat gerçekleşmemiştir, ancak Coca Cola'cılar, yeni bir oyuna başvurarak, Türkiye'den Cola konsantresi ihrac ettiler. şeklinde haberlerin büyük besinde yayanınmasını sağlamışlardır. Oysa bu, taahhüt edilen ihracat değildir. Sadece dışarıdan getirilen Cola hammaddesini Yarımca'da basit usullerle elde ettikleri yanmış glikoz ile karıştırarak «Konsantre» adı altında İsveç'teki fabrikalarına göndermişlerdir.

25

ekim

Viranşehir Olayı

Viranşehir Kaymakamı Doğan Gürbüztürk'ün ölüm olayı, eski Esin Gürbüztürk'ün Ankara'da taburene ile ağır şekilde yaralanması üzerine yeni bir sahne girdi. Billindiği gibi, resmi makamlar, Kaymakam Gürbüztürk'ün esii ile arasındaki geçimsizlik dolayısıyla intihar ettiğini bildirmiştir. Oysa, Cumhuriyet Gazetesi'nin açıkladığına göre bu intihar olayının nedenleri arasında ağaların birbiriley rekabeti, devlet topraklarını ele geçirme için mücadeleleri de vardır. Gürbüztürk, Viranşehir'de bir rüşvet olayını ortaya çıkartmış, rüşveti memurların seslerini banda almış, bu sebeple ilçedeki ağalarla ve bir kısım memurlarla çatışmıştır. Bu yüzden de başka yere tayini için karar çıktıı: sırada kaymakam erkenin şekilde olmuş ve bu ölümle intihar süsü verilmiştir. Ancak olayın intihar olduğu şüphelidir. Nitelik kaymakamın ölümünden sonra Gürbüztürk'ün kardeşinin evine tecavüz edilmiş, son olarak da eski tabancası ile ağır surette yaralanmıştır.

Yeni yöneticiler

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'nün genel kurul toplantısında Başkanlık İbrahim Seven, başkan yardımcılarına Halil Çelimli, yazmanlığa Hülya Kınaloğlu, saymanlığa Mete Artaş, üyeliklere de Taylan Özgür ve Mehmet Yücel sevdiler. ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü bu dönemde daha yoğun faaliyet göstericektir.

26

ekim

Kel başa...

Sanki toplumun bütün ihtiyaçları kargalanmış gibi simdi bir de «Özel otomobil imalatı» kampanyası açılmıştır. Koc'un Anadolularından sonra yedi yabancı otomobil firması Türkiye'de otomobil sanayii kurmak üzere Sansay Bakanlığının başvurmuşlardır. Bakanlık montaj esasına dayanan teknikleri reddetmiş ve Fiat, Renault ve Opel'in tekniklerini benimsemisti. Günlük gazetelerde de özel otomobilin minden ülkeler için Hicks olsamtan gitki, ihtiyaç maddesi haline geldiği ileri sürülen otomobil imalatı teşvik edilmektedir. Oysa, Türkiye'nin milli gelirindeki düşüklük ve yolların trafik yetersizliği göz önünde tutulursa, otomobil sanayiinden kamu zararına sepe küçük bir azınlık yaşarlanacağı ortaya çıksaktır. Türkiye'nin ihtiyacı, sınırlı imkânlarının israfına yol açan ve trafiği tam bir keşmekte haline getiren özel otomobil değil, bütün yurttaşlara rahat seyahat imkânı sağlayacak halk tipi otobüslerdir ve bu taşıtların imalatına önem verilmesi gerekmektedir.

Baez tutuklandı

Amerika'da Vietnam savaşında aleyhinde gösteriler gelişiyor. Geçen hafta da 100 bin kişinin katıldığı protesto yürüyüşünde büyük olaylar çıktı ve bir çok kişi tutuklandı. California'da Vietnam savaşını protesto gösterilerinde tutuklanan 40 kişi arasında ünlü folklor şarkıcısı Joan Baez de bulunuyor.

Orta - Doğu'da gerginlik

Mısır karasularına giren larval Sovyet yapımı Savag Gemisi Elyat'ın Mısır'lılar tarafından füzelerle batırılması üzerine İsrail'in giriştiği misilleme hareketleri, Ortadoğu'da durumu yeniden karıştırdı. İsrail topcularının iki Mısır petrol rafinerisini yerle bir etmesi üzerine iki tarafta da savaş hazırlığına hız verildi. Bir Sovyet filosu Port Said limanına demirledi. Önümüzdeki günler Ortadoğu da olaylara gebedir.

Fazıl Küçük şantaj yapıyor

Sadece kendi intiyazlarını korumak endişesiyle hareket eden Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavin Dr. Fazıl Küçük ile Türk Bakanlarının, Kıbrıs sorununun çözümünde kendilerine tam yetki verilmesini sağlamak için Ankara Hükümeti'ne şantaj yaptıkları Kıbrıs'ta yayınlanan Zafer Gazetesi tarafından açıklanmıştır. İddiaya göre Küçük ve arkadaşları, kendilerine tam yetki verilmemiği takdirde görevlerinden istifa edeceklerini Ankara'ya bildirmiştir. Nitelik bir aydan beri Bakanların hiçbir Bakanlar Komitesi toplantılarına katılmamaktadır. Kıbrıs sorunununa gerçek bir çözüm yolu bulunmasında en büyük engellerden biri olan Küçük ve arkadaşlarının bu davranışını karşısında Türk cemaatinin görüşlerini yansıtan Zafer Gazetesi söyle demektedir: «Bu cemaatin, müddetleri dolmuş olan ve varlıklar ile yokluklarından bilhaber bulunan idarecilerin ayrılmalarıyla bir kayba uğrayacağına inanmamaktayız. Tam ve dolgun maaş peşinde koşanların istifa balonlarına biz inanıyoruz. İtibar ve prestijleri sarsılanların istifa edip kabuklarına çekilmeleri dava için en hayırlı hareket olacaktır.»

27

ekim

Kiyamet haberı

Anadolu'da dağıtılan binlerce gerici beyannameye son günlerde bir yeni eklenmiştir. «Dikkat! Muhterem müslümanlar» diye başlayan beyannamede Medineyi Münevverede Tûrbe-i Şerif Habibi Şeyh Ahmet'in bir Cuma gecesi rüyasında Hazreti Muhammed'i gördüğünü ve kendisine yakında kiyamet kapacakım haber verdiği bildirilmektedir. Beyannameye göre Hazreti Muhammed, Şeyh Ahmet'e, «Ümmetimme haber eyle, kiyamet alâmeilleri zihin ediyor. Hakkâlîya îsi olanlar tövbe eisiler, çok yakın zamanda üç gün üç gece Güneş tutulacak, üç günden sonra Güneş Mağrip'ten doğup Maşığı'na batacak, yakın bir zamanda Isa Aleyhisselâm'ın iması zihin ediyor demîs ve bu vasiynameyi immetterine haber vermesini istemiştir. Beyannamede, «Medineyi Münevvereden gelen bu vasiynameyi okuyan ve okuttan Allahû Taâlâ günahlarını affeder. Bu vasiynameye şirk koyan kâfirler» denilmektedir.

Yeni sendika

Mimar, mühendis, tekniker, fen memuru, desinatör, dekoratör, yapı kalfaları ve işçilerin haklarını savunmak üzere Mimarlar Odası'nın öncülüğünde «Plan Yapı İş» adında yeni bir sendika kuruldu. İlk defa bu sendikanın çatısı altında mimar ve mühendislerle işçiler bir araya gelecektir.

Che'nin ölümü

Ihtilâlci Che Guevara'nın yakalandıktan sonra öldürülüşe dair deliller gün geçtikçe kuvvetlenmektedir. Son olarak Sili Meclis Başkanı Salvador Allende, Che'nin uluslararası bir komplonun sonunda bir Amerikalı komutasındaki «Yeşil bereller» tarafından öldürülüşünü söylemiştir.

28

ekim

Dış temalar

Başbakan Demirel'in Irak'a yaptığı ziyaret ve Pakistan Devlet Başkanı Eyyüp Han'ın Türkiye'ye geliş, iktidara yakın çevrelerde, dış politikamızda olumlu bir gelişmenin tezahürleri olarak nitelendiriliyor. Yüksek seviyedeki bu temaslar politik bakımından önemli bir yenilik getirmektedir. Pakistan Devlet Başkanı'nın ziyareti sırasında Ölü doğmuş, CENTO'nun devam ettirileceği belirtildi. Anek ticari ilişkilerin geliştirilmesi bakımından bazı adımlar atılmıştır. Irak'la ticaretimiz bundan böyle daha da

ÇAĞLAYANGIL

artıracaktır. Eyyüp Han İsa, Türkiye, Iran, Pakistan ve diğer İslam ülkelerinin katılımı bir İslam Ortak Pazarı kurulmasını teklif etmiştir. Irak gezisinin en ilgi çekici olayı, kafle mensuplarına hediye edilen televizyon cihazlarının Esenboğa Gümruk'tan geçirilmesi olmuştur. Bir gümruk memuru, «Ben senatör, milletvekilli tanımam, diyerek gümruk resmi ödenmesini istemiyorum, bu aksilik Bağdat'tan büyük bir neşe içinde dönen kafle mensuplarının keyfini kaçırmamıştır. Ancak, bu aksiliğe rağmen televizyonlar gümrukten geçirilmiş ve kafle üyelerinin evlerinin bas köşelerine yerleştirilmiştir.

29

ekim

Hâlâ hapiste...

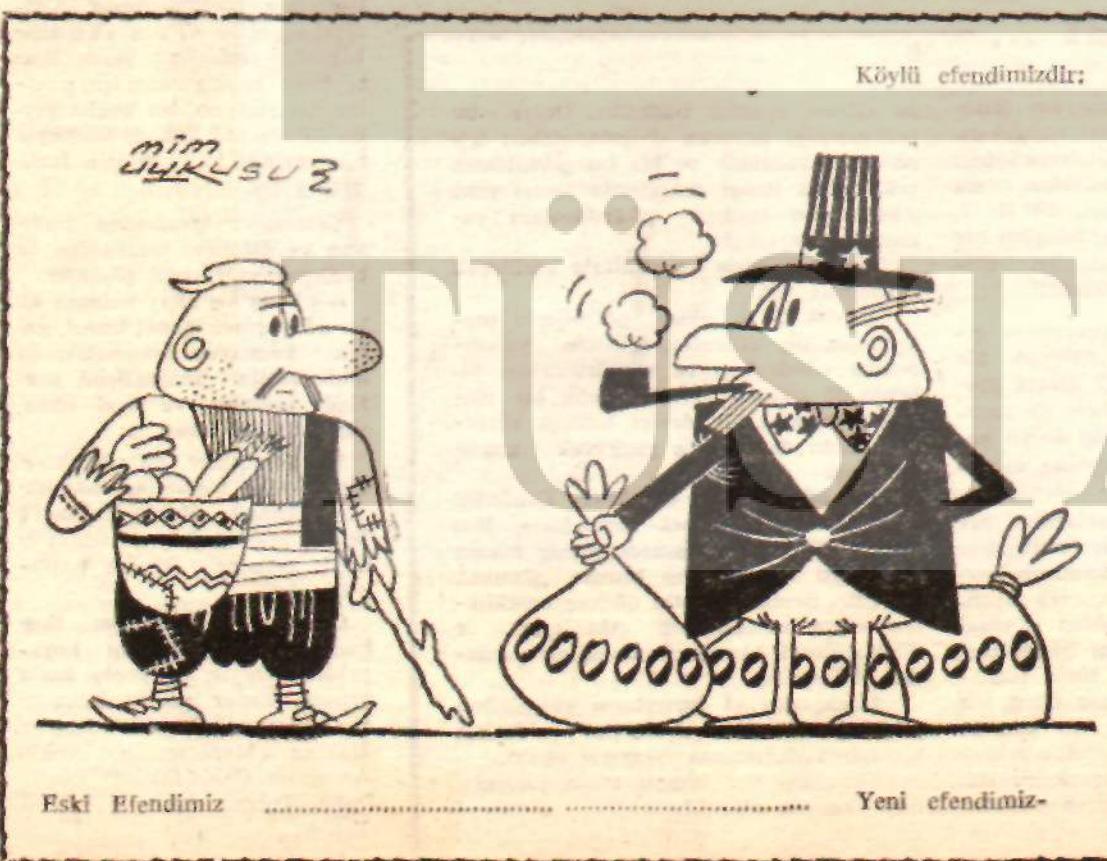
T.I.P. Adana İl Başkanı Selâhattin Uyar, Haziran ayında bu yana cezaevinde bulunmaktadır. Adana'da Amerikan aleyhisi gösteri yaptıkları için 29 kişinin mahkûm edilmesi üzerine yayınladığı bir bildiriden dolayı Türk Ceza Kanunu'nun 159. maddesine göre adliyeye verilen ve tutuklanan Selâhattin Uyar'ın durumu bilirkişîye hâvâle edilmiştir. Ancak bilirkişî raporunun İstanbul'dan Adana'ya gönderilmesi gerektiği için Uyar'ın tahliye talebi hâkimde mahkeme karar vermemiştir. Amerikan aleyhisi gösteri yapanların bir kısmının beraat etmesi üzerine Adana Savcısı Cevdet Erean bazı gazetelere demeç vererek beraat edenleri ağır bir dilekçe suçlamış, bu arada gösterilere sebep olan Amerikalılar için de «Sekiz Amerikalı vatandaşımız» tabirini kullanmıştır. Uyar, bildiriyi, Savcının bu demencini protesto etmek üzere yayımlamıştır. Amerikalıları Türk vatandaşlığı sayan Savcı Uyar'ın protesto bildirisini yayımlaması üzerinde kendisini tevkif etirmiştir.

Üç ay oldu

Singer işçilerinin Amerikalı işvereneye karşı girişikleri grev hareketi üç aydır devam etmektedir. İşveren günlük gazetelere pahalı lâlalar vererek kendisinin haklı olduğunu duyurmakta, hem de bu lâlalar sayesinde gazetelerin kendisi aleyhindeki yayını önlemektedir. Oysa, Yargıtay, Singer işçilerinin grevinin haklı olduğunu karar vermiştir. Yeni Tez Büro İş Sendikası bir bildiri yayinallyarak bununashtra Amerikan sermayesinin sömürülüşine karşı bir mücadele olduğunu bildirmiştir ve greve devamda kararlı olduklarını açıklamıştır.

-

Köylü efendimizdir:

Eski Efendimiz

Yeni efendimiz

DOĞAN ÖZGÜDEN

Kemikler
üzerinde değil!..

T

ürkiye bu hafta içinde üç önemli olaya birden sahne olacaktır. Parlamento yeni yasama dönemini çalışmalarla başlayacaktır, Ankara ve İstanbul Üniversitesi yeni öğrenim yılına girecek ve üç Yassıada mahkûmunun cenazeleri İmralı'daki geçici mezarlarından alınarak Eyyüp Sultan Camii çevresine gömülecektir. Bütün milîesseleri oturmus, normal işleyen bir düzende her üç olayın olağanüstü bir yan yoktur. Ama Türkiye gibi sosyal ve siyaset dengesizlikler içerisinde bocalayan bir ülkede üç olay da, hele aynı zamana rastlamaları dolayıyla, bâlyâk önem kazanmaktadır. İç sayfalarımızda etrafı şekilde incelendiği gibi, Parlamento geçen dönemde tatmin edilememiş hırsları kol gezeceği bir arena haline gelmeye mahkûmdur. İktidar, temsil ettiği sınıfların çıkarlarını daha rahat sürdürmek için, sosyalist muhalefet yok etmeyi, hatta gerekirse «sosyalizme açık» Anayasayı değiştirmeyi amaçlayan bir takım tasarıları Meclisten geçirmeye çalışacaktır. Aynı sınıfların hizmetindeki diğer partiler de, kendileri için tebâke teşkilmediği oranda bu tasarıları destekleyeceklidir.

P

arlamento'daki sosyalist azınlığın, ashında Türkiye'nin ulusal çıkarlarına kasteden, emperyalist kuvvetler tarafından da desteklendiği muhakkak olan bu girişimleri tek başına akamete ugratabilmesi mümkün değildir. Bu bakımından önlümlüzdeki yasama döneminde Anayasa düzeninin vazgeçilmez unsurları olan demokratik baskı gruplarına da büyük görevler düşmektedir. Bu baskı grupları içerisinde en etkili olanlardan biri de, muhakkak ki, Üniversite gençliğidir. Gençlik, özellikle son yıllarda, bir takım biçimsel davranışlardan kendisini kurtarmış, Türkiye'nin temel sorunlarını tam anlamıyla kavramış ve toplum çıkarlarının en güçlü savunucularından biri haline gelmiştir. İşte, Parlamento'nun böyle kararlı bir dönemde girdiği sırada Üniversitelerin de açılmış olması ve gençliğin yekvicut hale gelmesi, emperyalizmin ve egemen sınıfların kirli oyuları karşısında büyük bir teminatır. ANT'in iç sayfalarında ve Üniversite Ekinde yayınlanan gençlik liderlerinin görüşleri, bu baskı grupunun toplum çıkarlarına aykırı her türlü girişimin karşısına dikileceğini göstermektedir. Yine bu sayımızda açıklandığı gibi devrimci sendikalar ve tîkîcî öğretmenler de çıkarlarının karşısında saf tutuklarını kesinlikle belirtmişlerdir.

E

gemî sınıflar, bu güçlü direnişin farkında oldukları için simdi bir başka kirli oyunu sahneye koymak hazırlığı içindeyler... Oyun, üç Yassıada mahkûmunun kemikleri üzerinde oynanmaktadır. Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın cenazeleri, Eyyüp Sultan'a nakledilirken, adetâ bir karşı - İhtilâlin bayrağı haline getirilecek, fanatik kitleler 27 Mayıs aleyhine kuşkutulacak, gerekirse olaylar çıkartılacaktır. Ve böylece Anayasacı güçlerin dikkati tamamen biçimsel bir meseleye çekilerek arka planda kirli oyular büyük bir rahatlıkla yürütülecektir. Cenazelerin naklîtin tam Üniversitelerin açıldığı bir sıraya rastlatılması da bu oyumu açığa vurmaktadır. Öte yandan, hiçbir zaman halkın desteğiyle iş başına gelemeyecek olan bazı kuvvetler de, kısa yoldan iktidara ulaşmak imkân bulabilecekleri umuduyla bu yangın köprülemektedir. Devrimci güçler kıskırmağa çalışmaktadır. Ama bu güçler oyuman farkındadırlar ve tuzağa düşmeyeceklerdir. Gençlik liderlerinin bildirdiğinde açıklandığı gibi devrimci güçlerin ölülerle görülecek hesabı yoktur. Mücadele üç kişisinin kemikleri üzerinde değil, toplumun çıkarları üzerinde verilecektir!

Parlamento
bu yıl da
toplumun
temel
sorunlarıyla
uğraşmayacak

Milletin vekilleri ne yapacak?

Yeraltıda yaşayan, boğaz töküguna gece gündüz sönürlüen hastasına doktor, çocuğuna okul bulamayan insanların ülkesi Türkiye'nin milletvekilleri ve senatörleri dirlendirdici bir yaz tatilinden sonra 1 Kasım'da parlamento'nun tük salonlarında yine bir araya geleceklerdir.

Bir birleşimi 170 bin liraya mal olan Cumhuriyet Senatosu ile bir birleşimi 400 bin liraya mal olan Millet Meclisi Çarşamba günü saat 15'ten itibaren çalışmalarına başlayacaktır.

Bu yıl da Millet Meclisi çalışmaları için 57 milyon lira Cumhuriyet Senatosu çalışmalari için 14,5 milyon lira, toplam olarak 71,5 milyon lira harca olacaktır.

450'si milletvekil ve 183'ü senatör olmak üzere 633 parlamenterin devlet servisinden 2 milyon 483 bin lira çekerlerdir. 450 milletvekilinin yılda aldığı ücret toplamı 18 milyon 900 bin lirayı, 103 senatörün yılda aldığı ücret toplamı ise 7 milyon 686 lirayı bul-

caktır. Bu arada kendi ücretlerine bir zam yapacak olurlarsa bu miktarlar tabii daha da artacaktır.

Cumhuriyet Senatosu'nun bir yılda 87 birleşim yaparak en az dört saat çalıştığı kabul edilirse, her bir senatör saatte 120, dakikada 2 lira kazanmış olacaktır. Millet Meclisi'nde ise bu hesaba göre bir milletvekilinin gündeliği 300, saatte 75, dakikası ise 125 kuruşa gelecektir.

İste yıllık ortalama geliri sadece 2200 lira olan Türk vatandaşsı, yılda herbirim ortalamma 42 bin lira ödediği vekillerin bu yıl da çok seyle beklemektedir.

Parlamentodan belli olun, hem Türkiye'nin temel sorunlarına inmesi ve ilkenin geri kalınışından kurtulma yollarını araştırıp bulmasıdır. Fakat, Ankara'nın siyasi çevrelerinde hâkim olan atmosfere göre, parlamento bu yıl da ilkenin temel sorunlarından çok, politikacılar ve iktidarların öne sürülen konular üzerinde duracaktır.

Parlamentodan belli olun, hem Türkiye'nin temel sorunlarına inmesi ve ilkenin geri kalınışından kurtulma yollarını araştırıp bulmasıdır. Fakat, Ankara'nın siyasi çevrelerinde hâkim olan atmosfere göre, parlamento bu yıl da ilkenin temel sorunlarından çok, politikacılar ve iktidarların öne sürülen konular üzerinde duracaktır.

Bu konuların başında Seçim Kanunu'nun ve Siyasi Partiler Kanunu'nun değiştirilmesi, Tedbirler Kanunu'nun kaldırılması; «Temel Hak ve Hürriyeti Koruma Kanunu» adı altındaki Terör Kanunu'nun getirilmesi, Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması gelmektedir.

Iktidar, Türkiye'nin, ancak bütün bunlar gerçekleştirildikten ve Meclis içtizâlü de bir çarpıda değiştirildikten sonra kalkınabileceğine inanmaktadır. İktidârın en büyük başı, kalkınmanın tam olarak en kısa zamanda gerçekleştirilebilmesi için parlamento'ya iki coğuluğu sağlanmasının şart olduğuna inanmıştır. Üçte iki coğuluğu sağlayabildiği gün kolları sıvayıp derhal anayasanın icabına bakacaktır.

İktidâr, Türkiye Büyük Millet Meclisini dikensiz bir gül bahçesi haline getirmeye çalışanların yolunda yürüdüğü her geçen gün biraz daha bellirmektedir.

Bu yolda ilk teşebbüs, Millet Meclisi ve Senato başkanlık

ATASAGUN
(Rakipleri attı)

divanlarının Süleyman Beyin isteğiyle uygun şekilde kurulması için yapılan çalışmalar.

Gerçekten de, Parlamento'nun geçen dönemi kapanmadan yeni dönemde Senato ve Millet Meclisi başkanlarının kimler olacağı konusunda tahminler ve kulis çalışmaları başlamış bulunuyordu.

Gegen çarşamba gecesine kadar yerinde kalmasına mubakkak nazaryyla bakılan nisbeten tarafsız Meclis Başkanı Ferruh Bozbeyli, o gece İsmet Sezgin ile Nuri Bayarın organize ettiği toplantıda yeniden seçime şansı büyük ölçüde yitirmiştir. Irak dönüşü Demirel'in bir işaretle harekete geçen Sezgin ile Bayar, Bozbeylinin değiştirilmesi için çalışmalarla başlamışlardır. Çarşamba gecesi AP'nin «YEMİNLİLER» grubu bir yerde Bozbeylinin kaydırılması için planlar hazırlarken, bir başka yerde AP'nin sağ kanadı Bozbeyli'nin yerinde kalması için faaliyete geçmiştir.

Yeminliler tarafından bulunan ve Demirel tarafından da benimsenen formül söyledir:

— Öyle bir aday bulma ki bu aday gerek genel kurul, gerek komisyon çalışmalarında muhalefetin sempatisini üzerrinde toplamış ve sıvı olma yan bir kişi olsun...

Ve Yeminliler, bu nitelikler kişiliğinde taşıdığına inandıkları İsmail Hakkı Tekinel'i Millet Meclisi Başkan adayı olarak empoze etmeye başlamışlardır.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na adaylıklarını koyaçakların sayısı ise geçen hafta sonuna kadar yedi bulmuştur. İbrahim Şevki Atasagun, Haldun Menteşoğlu, Tekin Arıburun, Cahit Okurer, Hazım Dağılı, Turgut Cebe ve Celal Ertuğ...

AP Grupu'nda Yiğit Köker,

Ölüler üzerine kirli oyular...

Tam Parlamentomun ve Üniversitelerin açılışları sırada iş Yassiada mahkûmunun cenazelerinin nakli meselesi günün konusu haline gelmiştir.

Menderes, Polatkan ve Zorlu'nun aileleriyle Bakanlar arasında yapılan uzun bir görüşmeden sonra Adalet Bakanı Hasan Dinçer, cenazelerin 3 Kasım'da İmralı'dan alınarak Eyüp Sultan'a nakledileceğini açıklamıştır.

Cenazelerin nakli, özellikle Bayar ve eski Demokratların târikileryle ailevi bir mesele olmaktan çıktılarak siyasi bir gösteri haline getirilmiştir. Aşırı sağcı çevreler de, Atatürk'ün ölüm yıldönümü olan 10 Kasım'a bir hafta kala yapılacak olan cenaze töreninin devrim aleyhtarı bir gösteri haline gelmesi için elliinden gelen esrigemektedirler. Bu arada «kestirme yoldan» iktidar peşinde koşan bazı çevreler de bir karışıklık ortamı yaratmak için cenazeleinin hâdiseli şekilde nakledilmesi için kuşkutmalarda bulunmaktadırlar. Ve en önemlisi, cenazelerin naklinde çıkarıacak olaylarla halkın dikkati başka taraflara çekilerek ulusal çıkarlarımızı baltalama hesapları yapılmaktadır.

Türk sosyalistleri ve Anayasa döneminin savunucuları, olayları soğukkanlılıkla izlemek ve tuzağa düşmemek için çok dikkatli olmak zorundadırlar. Bu konuda en yerinde uyarmayı, TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız ve arkadaşları bir bildiri yayınılayarak yapmışlardır. Bildiride özetle söyle denilmektedir:

«Son günlerde gerici çevrelerle çatışları, halkın çıkarlarıyla ziâsan bir kisma zümreler ve kişiler 27 Mayıs devrinin hem halk vîcâd, hem de yasalar önünde mahkûm ettiği üç ölüyü paravana ederek Türk kamuoyunu oyalandırmaktadır.

His ve merhamet tüccarlarının her türlü aracı kullanarak alevlendirmeye çalışıkları hareket, Türk halkın gercek sorunlarını anlayıp öğrenerek uyanmasını önlemek ve bu yoldan siyasal çıkarlar sağlamak amaçlarını gütmektedir. Halka sorunlarını her türlü olanağı kullanarak anlatmayı amaç bilen biz devrimci gençlik örgütleri, bu konuda halkın uyum olmasını dilemekten ötede bir eylemde bulunacak değiliz. Bilmekteyiz ki, bu tip olayların arkasını

da dönen oyular başkadır. Onlar bu kez gençliği heyecan dalgalanmaları içinde atamayacaklar ve bîz bu gürültünün arkasından hangi masalarda hangi ülke çıkarlarının satılığa çıkarılacağını yakından izleyeceğiz.

Bizim ölülerle ve ruhlarla görülecek hasabımız yok.

Büyük Türk ulusu, petrollerin madenlerin, dış ticâretin, eğitimin yabançlarım elindeyken ve sömürülürken ilkenin 35 milyon metrekarelik bir alanunda yabancı bir devlet hükümlü sârkeren senin de ölülerle geçirecek zamanum yok.

Bu büyük bir tuzaktır. Gözlerini dört açarak beklemek zorundasın. Burada gafillerin asıl amacı hiçbir zaman üç ölüyü oradan alıp buraya gömmek değildir. Senin dikkatin ölüllere çekildikten sonra baltalanacak çıkarlarını ve döndürilecek ekonomik dolapları yakından izlemelisin.

İnamyoruz ki, hırsızların gökyüzünü gösterip cebinden paralarını çaldıkları bir adam durumuna düşmeyeceksin.

Gençliğin her zaman serin yanında dur. Yanında olacaktır.

Parlamentoda son durum

PARTİ	Senatör	M. Vekili	Toplam
A. P.	96	245	341
B. P.	—	1	1
C. H. P.	29	96	125
C. K. M. P.	2	7	9
G. P.	16	33	49
M. P.	1	16	17
T. İ. P.	1	14	15
Y. T. P.	2	17	19
Taşlı Senatör.	18	—	18
Kontenjan Senatörü	13	—	13
Bağımsız	4	17	21
Açık	1	4	5
Toplam	183	450	633

Macit Zeren ve Haluk Berkol' un liderliğini yaptığı genel Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na kendilerinden birinin getirilmesini sağlamaya çalışmaktadır ve Turgut Cebe'nin ismini öne sürmektedirler.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu başkanlıklarına istediği adamları getirebilirse,

BOZBEYLİ
(istenmeyen adam)

Demirel tasarılarını parlamentodan daha kolaylıkla geçirebilecektir. Bununla beraber Demirel'in etrafı, Bozbeylî yerinde kalsa da, bu dönemde hükümetin getirdiği tasarıları muhakkak surette parlamento dan geçireceklerini ve Çetin Altan'ın dokunulmazlığını ne bahasına olursa olsun kaldıraraklarını söylemektedirler.

1958 yılında mahalli seçimlerin ve Senato kısmının seçimlerinin yapılması söz konusu olduğuna, hattâ gene seçimlerin de bir yıl öne alınması ihtimali bulunduğu göre, iktidar Seçim Kanunu'nu bu yıl muhakkak surette değiştirecektir. İktidarnın amacı, milli bakiye sistemini kaldırarak özellikle sosyalist Türkiye İğci Partisi' nin parlamentoya fazla üye sokmasını önlemektir.

Demirel Hükümeti, Terör Kanunu'nu parlamentodan geçire-

bilmek ve bu konuda AP Grup'un mutlak desteğini sağlayabilmek için Tedbirler Kanunu'nun kaldırılmasını vaad etmektedir. Ancak sadecə AP Grup'unun desteğini sağlamak bu tasarıyı parlamentodan geçirme için yetmeyecektir. Hemen bütün muhalefet partilerinin, kendi varlıklarını da tehdidine düşeceğini için bu tasarıya direnmeleri beklenmektedir. Kaldı ki, kanun tasarısının metni geçen yıl ikinci defa ANT tarafından açıklandı; zaman kuru oyundan ve anayasaya güçlerinin gösterdiği şiddetli tepkinin bu yıl daha da artacağı gözden uzak tutmamak lazımdır. Bununla beraber iktidar, bu tasarıının amacının sadece TIP'i ortadan kaldırılmak olduğunu ileri sürekler diger muhalefet partilerin de desteğini sağlamaya çalışmaktadır. Terör Tasarısının Mecliste görülmemesi, hemen bütün partiler için bir «anayasaya bağlılık» sunası olacaktır.

Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması için Millet Meclisinin aldığı kararın Anayasaya Mahkemesi'nde derhal geri çevrilmesi ise geçen dönem AP için büyük darbe olmuş ve seçim bölgelerinde seçmenleri AP milletvekillерini «bir kişiye baş edemediniz...» diye yemin dibe batırılmışlardır. Seçim bölgelerinden hırsı kamçılmış olarak dönen AP milletvekilleri geçen dönem başaramadıkları seyi bu dönemde sonuçlan dırmak için şimdiden kulis faaliyetine başlamışlardır.

Demirel iktidar, bütönlü bu tasarıları gerçekleştirebilecek midir? Parlamentodan bu tasarıları ve kararları geçirse bile, Anayasaya Mahkemesi barajını aşabilecek midir? Bu nu zaman gösterecektir.

Ancak ortada bir gerçek vardır ki, o da, yılda devlet bütçesinden 27 milyon liraya yakın para alan parlamenteleurlerin bu dönemde de vatandaşın gerçek dertlerine eğilmeyecek, kısır çekismeler içinde bir yılı geçireceklerdir.

Bunun böyle olması da tabiiidir. Çünkü koskoca parlamentoda nüfusun yüzde 98'inin teşkil eden emekçi halkın temsilcileri 15 kişiyi geçmemektedir. Aybar'ın dediği gibi, TIP'deki bütün partiler kapitalistlerin temsilcisidir. Böyle bir kadronun, yüzde 98'in sorularına eğilmesi mümkün değildir. İşçi köylü kendi meclisine dehneçaya kadar da parlamento, 2200 lira yıllık gelirli asillere karşı 42 bin lira yıllık gelirli vekillerin küçük oyunlarına sahne olacaktır...

Milliyetcilik

Yaşar Kemal

Yirmiinci yüzyılda, hele geri kalmış bir memlekette, hele sömürgecilik belası altında iniliyen, sömürgecilerce sınıksı sarılmış bir memlekette milliyetciliği tanınlamak zor olmasa gerek. Ama geri gidi ki, bu kadar belli, bu kadar açık seçik bir kavram üstünde bile birbirimize birçoğu bize kanıtlarıyla milliyetcilik ödüsüyorum. Geri kalmış öteki milletlerden nekileri verdikleri halde bile, günümüzde kanla verilen milliyetcilik örneklerini her gün yaşadığımız halde. Hiç olmaza bı basit, bu açık seçik kavram üstünde anlaşıbilseydik...

Yirmiinci yüzyılm sömürgecileri ne istiyorlar, amaçlarını varmak için hangi aracı kullanıyorlar, ne birbirin bir savaşalar, bunu bilmekte, hem de çok iyi bilmekte faydalıdır.

1— Beynelmili sömürgeciligin işgal çığı. Bu çağda sömürgeciler askerlerini gönderip bir memleketi işgal ediyorlar, zor kullanıyorlar, o memlekete halkın tutsak ettiler. Bu safların adına Kolonyalizm dediler. Kolonyalizm çığı sömürgeciligi bir milleti toptan soyup soğana çeviriyordu. Burjuasım proletterini, yanı her sınıfı, yanı her bölüğü. Kolonyalizm çağının Milli Kurtuluş savaşları, bu yüzden, bir sınıf savaşı değil, bir milletin topraklarının savaşı nitelikini kazanıyordu. Burjuavalar sömürgecilerin işbirlikçi oluyor, onlara kılık ediyorlardı ama, milli burjuva dedikleri bir bölüm de Milli Kurtuluş Savaşlarına katıldı.

2— ikinci Dünya Savaşından sonra, coğulukla, sömürge memleketterden sömürgeciler askerlerini çekiller. Sosyalmona bağımsız milletler doğdu. Bu bağımsız milletler alayı vâlia ile Birleşmiş Milletler'e de girdiler. Bilişim adamları hemen iş sediller ve hemen sömürgecilerin oyunu anladılar. Askerlerden sonra gelen sömürgecilik başka türüydu ve daha yaman, daha korunç bir sömürgeciliktı. Adına YENİ SÖMÜRGEÇİLİK dediler. Yeni sömürgecilik, birincil sömürgeciligin deneylerinden bir faydalannamadı. Sömürgeciler işgal ettiğleri topraklarda yeni bir insan türü keşfettilerdi. Bu, geri kalmış memleketterde doğmuş, gelişmekte olan yeni bir sınıfı. Burjuaya özenen, onu taklit eden bir sınıfı. Bunun adına da komprador burjuazisi dediler. Binalar sömürgecilerin geri kalmış memleketterde menfaatlerinin bekeçileri oldular. Sömürgecilerle işbirliği edip, onları çekip giden işgal güçlerinin, askerlerinin yerini tutup kendi milletlerini onlar adına sömürmeye başladılar. Ve sömürgecilerin askerlerinden daha zâlîm oldular. Kendi milletlerinin milliyetcilerine karşı. Olimadık işkeneeler. İnsan soyunun utanacağı alegikler yaptılar. Bir çeşit demokrasi oyunu-

ıa komprador burjuazisi diktatoryası kurular. Memleketterin teknil ekonomileri elerinde olduğu için basını ele geçirildiler. Bütün propaganda araçlarını ele geçirildiler. Din kurumlarını ele geçirildiler. Milliyetcilik kavramı kutsal bir kavramdı, ona el koydular. Gerçek milliyetcileri vatan haini İlhan eylediler. Ve milletler komprador burjuasının bu eyunlarını bir süre içit yuttu. Simdi, bu günlerde, sömürgecilerin ajanları olan komprador burjuvalarına karşı. Albaylara karşı olduğu gibi Milli Kurtuluş Savaşları, Milli Direnmeler başladı. Bugünler dünümüzün geçit günleridir.

Komprador burjuvası bütün bir milleti, sınıfı sırup gibi maddi ve manevi yok etmeye çalışırken, bu komprador burjuva sınıfına karşı çıkacak sınıf hangi sınıf olabilir? Elbette proletarya sınıfı. Bir de yan güçler var. Bu güçler coğulukla bürokrasi yöresinde kümelenen bir insan bölgüsüdür. Sınıf niteliği göstermez. Bu bölüm, faydası gerektirdiğinde proletaryaya işbirliği yapar. Cumhuriyet devrinde bu bölüm ilk zamanlarda halkla işbirliği yapar gibi olmuş, sonra halkla işbirliği işine yaramayaçağın için, kaburgasından bugünkü komprador burjuvasını çıkarıp, sonra da onunla işbirliği yapmıştır. Bu bölüm sonuna kadar komprador burjuvasıyla işbirliği yapacak demiyorum. Bugünlerde bu bölüm menfaatlerini komprador burjuvasının menfaatiyle çatışıyor. Proletaryaya bir işbirliğine gitdebilir. Ve bu yan güçler dedigimiz güçler geri kalmış memleketterde, hele Türkiye'de büyük güçlerdir. Örgütü güçlüdür. Yalnız bu güçler kiminle işbirliği yapacaktır? Halk güçleriyle mi? Komprador burjuvasıyla mı? Bütün mesele bu...

Geri kalmış memlekette ister istemez, komprador burjuvası tutumundan dolayı, beynelmili sınıfının ajanı olduğundan dolayı Milli Kurtuluş Savaşları sınıf savaşı oluyor. Proletarya, ister istemez, milli hareketin temel taşı oluyor. Yan güçler ne kadar güçlü olurlarsa olsalar Milli Kurtuluş Savaşlarının temel taşıları olamazlar. Sınıflar yan güçlerin ardından gidemeyez. Ancak yan güçler sınıflarla birlik olurlar. Bu, bilimsel bir gerçekktir.

Bizim çağımızda Milli Kurtuluş Savaşları, yukarıda söylediğim nedenlerden dolayı, bir sosyalizmi kurma savaşı nitelikini kazanmıştır. Milli Kurtuluş Savaşı artık sosyalizmi kurma savaşıdır.

Bölmeli kafalarımıza azeik daha duruşur, milli gücümüzün can damarı olan yan güçleri, milli hareketin temel direğit olan emekçinin yanına, sosyalizmin bayrağı altına çağırıyalıyız. Bilmeliyiz ki, milli kurtuluş hareketinin başka türüsü çağımızda mümkün değildir.

GEZİLER

- **TİP Lideri Aybar Doğu geziğini tamamladı**

TİP Genel Başkanı Aybar, Doğu Anadolu gezisini hafta sonunda tamamlamıştır.

Her gittiği yerde doğuluların büyük ilgisile karşılanan Aybar, Ağrı'da 6. Doğu Mitinginde yaptığı konuşmadada «Bu mitingler haksız ve insafsız durumu protesto etmek için düzenlenmiştir. Bu mitingler, halkın haklarına sahip çıkma-

şının ilk adıdır.» demiştir. İğdır'da Demirel'in «Emek-Sermaye Semineri»ne gönderdiği mesajı eleştiren Aybar, Başkanın fukaraların 3-5 kuruşlu zam isteğinin Anayasaya aykırı olduğunu iddia etmek gaffletine düşüğünü söylemiş, Ardahan'da da 1969 da sona erenek NATO anlaşması hakkında bir karara varmadan önce iktidarın muhalefet partileri ile temas etmesini istemiştir.

TİP Lideri Posof'ta partilerin durumunu tahlil ederek, «Mücadele sermayedarların partisi AP ile emekçi halkın partisi TİP arasında geçmektedir. Öteki partiler ya tamamen silinecekler, ya da gliciğini kaybeden kuruluşlar hal-

ne geleceklerdir.» demiştir.

Son olarak Sarıkamış'ta konuşan Aybar, «Tarihimizin dönüm noktasında bulunuyoruz. Halkın eliyle sosyalizme geçiş dönemi giriyoruz» dierek, halkın siyasi partileri kendi yaşantısının mihengine vurmağa başladığını söylemiş tir.

Öte yandan, gezisi sırasında TİP'i «tehlilikli» ilan eden, «Sosyalizmin fazlası ölümdür» diyen ve Sovyet sınırları «Ortanu Solu'nun bittiği yerde» niteleyerek daha solda kileri Türkiye dışına iten CHP Genel Sekreteri de geziden dönmüştür. Ecevit'e gittiği yerlerde halk, «Şimdide kadar neredeydiniz?» diye sormustur.

Maden işçileri kapitalistlere cevap veriyor

• İşçiler kendi öz partilerini bildenmeyecek, devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olacaklardır..

Tarabya Oteli'nin lüks salonunda işadanları geçen hafta işçi sınıfının politikaya girmemesi yolunda fetvalar verirken Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın Beyazıt'ta yapılan kongresinde işçi sınıfının gerçek temsilcileri Türkçey'in sorunlarına nasıl sahip çıktılarını ortaya koymuşlar ve siyasal sendikacılık hareketinin başlaması zamanının geldiği üzerinde karar birligine varmışlardır.

İktisadi Araştırmalar Tesisi'nin düzenlediği «Türkiye'de Emek ve Sermaye Münasebetleri» seminerinde İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Şahap Kocatopcu, işçilerin siyasi bir örgütte toplanarak memleket sorunları üzerinde birinci derecede söz sahibi olmalarının ancak sanayii çok gelişmiş memleketlere yararlar sağlayabileceğini söylemiş ve «Son yıllarda grevler ekonomik olmaktan çok politik nedenlerle çıkmıştır. Bazı ideolojiler, yabancı sermaye ve Amerikan düşmanlığı, bazı grevlerde rol oynamıştır. İşçiler bazı Amerikan işyerlerindeki yüksek yaşama koşullarına rağmen grev yapmışlardır.» demiştir.

Koç Holding A.Ş. Genel Müdürü Hulki Alisbah da işçi sınıfının siyasete karışması konusu üzerinde durarak şunları söylemiştir:

«Sendikaların politik tesirleré hâkim olması memleket menfaatine aykırıdır. Böyle bir ihtişam, daha şimdiden sanayili ürkütmektedir. İstenmeyen ideolojilere Parlamento yolu ile de olsa kaymak zararlıdır. Esasen politikacılar oy kayıtsıyla sendikacılara yetenece tâviz vermektedirler.»

Özel sektör temsilcilerinin konuşmalarından anlaşıldığına göre, egemen sınıflar, işçi sınıfının da memleket yönetiminde söz ve karar sahibi olmak istemesi ve bu yolda örgütlenmesi karşısında büyük telaş içindedirler. Politik hayatı sadece kendi kontrolünde bulundurmak, emekçileri sadece bir idare edilenler sınıfı olarak görmek istemektedirler.

Ne var ki, Türkiye artık işçi sınıfının «politika dışı» olduğu dönemi çoktan aşmıştır. İşçi sınıfının kendi öz

partisi Parlamentoda temsil edilmektedir ve devrimci sendikalar, siyasal güç olarak etkenliklerini ortaya koymaktadır.

Nitekim geçen hafta yapılan ve dört gün süren Türkiye Maden İşçileri Sendikası XVIII. Merkez Genel Kurulu toplantılarında bu tutum açıkça belirtilmiştir. Yönetim Kurul tarafından kongreye sunulan bin sayfalık çalışma raporunda devrimci sendikalardan siyasal bir güç haline gelişile ilgili olarak şu görüşler yer almaktadır:

«İşçilerin menfaatleri, yalnız grev hakkı elde etmek, yalnız toplu sözleşme yeşilmasına kavuşturmak, yalnız sigorta kamunlarında değişiklikler istemekle olmaz. İşçiler bir bütün olarak devlet yönetiminde sorum taşımak, devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olmanın formülü mutlak ve mutlak, en güçlü sosyal sınıf olan emekçi sınıfının oylarının kendilerinden yana kanalize olmasındır... Bir de kendilerince sağlam bir gerekçe bulmuşlardır... Bu gerekçeye gözü kapalı pek çok işçi lideri de yıllar yılı kafa salladı. Sormak gereklidir: İşçi sınıf bilincine vardık-

Geri bırakılmış ve büyük emperyalist ülkelerin pazarı durumunda bulunan ve az gelişmişlikten kurtulmak, her bakımından bağımsız bir ülke durumuna gelebilmek için

Uluslararası Metal İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Gradel, Maden-İş Kongresi'nde konuşuyor...

ikinci bir kurtuluş savaşı veren Türklerimizde ilerici, devrimci örgütler, billyassa kollektif eylemde bulunmak zorunluğundadır. Türkiye'nde sınıfı örgütlerin başında ve en önde işçi sınıfı sendikalar gelmektedir. Bu gerçekten hareket ederse, Türk işçi sınıfının toplumda diğer sosyal örgütlerle öncülük etmesi zorunluğunu vardır.

Şimdide dek çeşitli yanıt-malarla işçi sınıfının bir politik güç olması kasten engellendi... Kitaplarında bunları yazdılar, fakat eylemde yazdıkları karşı çıktılar. İşçi sınıfı kandırıldılar. Kendi siyasal örgütlerini ayakta tutmanın ve devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olmanın formülü mutlak ve mutlak, en güçlü sosyal sınıf olan emekçi sınıfının oylarının kendilerinden yana kanalize olmasındır... Bir de kendilerince sağlam bir gerekçe bulmuşlardır... Bu gerekçeye gözü kapalı pek çok işçi lideri de yıllar yılı kafa salladı. Sormak gereklidir: İşçi sınıf bilincine vardık-

tan sonra neden çeşitli partilerde olsun? Kendi sınıflarının partisinde olsalar. Siyaset madem ki cambazlık, madem ki kötü birsey o halde neden kapitalist düzende hep siyasetçiler kapitalistlerden?

Madem ki Parlamentoda söz sahibi olmak ve demokratik usullerle iktidara geçerek benimsenmiş olan ve işçi menfaatlerini ilk planda tutan bir programı yürütmek, ancak bir siyasi parti yolu ile olmaktadır. Bu durumda yapılacak tercih «dost» bir partiyi seçmek yerine, kendi siyasi partisini kurmak, kurulu olan varsa onu benimsemektir. Amerikan tipi, ideolojiden yoksun ve yalnız toplu pazarlık üzerine dayanan sendikacılık hareketi şimdi eskimiş bir sendikacılık tipidir.»

Kongrenin açılışına çağrılan Üniversite öğretim üyeleri, yazarlar, gençlik temsilcileri ve devrimci aydınlar da konuşmalarında Türkiye'nin bugünkü ekonomik ve siyasi yapısını ortaya koymak işçisi sınıfının siyasal hayatı ağırlığını savunmuşlar ve egemen sınıflara susturucu cevaplar vermişlerdir.

Kongrede işçi delegeleri de bu görüşlere katıldıklarını bildirmişler, Maden İş Sendikası'nın DİSK'i kurmak suretiyle işçi hareketinde attığı adımı bütünlükle desteklediklerini ve siyasal sendikacılığa dönüsü tasvip ettiklerini ortaya koymuşlardır.

Bilindiği gibi, Amerikanofili Türk-İş Teşkilatına karşı kurulan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kurucuları arasında Lâstik İş, Basın İş ve Gada İş sendikalarıyla birlikte Maden İş Sendikası da bulunmaktadır. Maden İş Başkanı Kemal Türkler, aynı zamanda, DİSK'in Genel Başkanıdır.

Türk işçi hareketleri tarahinde önemli bir yer tutacak olan kongre, Maden İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler'i, başkan yardımcılarına Şinasi Kaya, Hilmi Güner, Cavit Sarman'ı ve genel sekreterliğine de Ruhî Yümlü'yü seçmiştir. İki yıl görevde kalacak olan yöneticiler,

TÜRKLER KUAS İLE
(DİSK'in kurucuları)

önümüzdeki dönemde siyasal sendikacılık hareketini hızla geliştireceklerini söylemişlerdir.

Egemen sınıfların bütün tarihine rağmen, işçi sınıfı bağımsız bir politik güç olarak siyasi hayatı ağırlığını her geçen gün daha fazla duyuracaktır. Koç'larm, Kocatopcu'larm, Alisbah'ların direnmelerine rağmen...

BU KİM ?

Her devrin adamı olan, bir Başbakanın kendisi hakkında «Bu adam kullanılır, fakat güvenilmez» dediği ve itihâlâtçılarda yakın ilişkisi bulunan profesör kimdir?

TİP

C.H.P.

«Büyük balık küçük balığı yutar demisler, bok yemisler...»

İşçi sınıfı ve T.i.P. (II)

FETHİ NACI

Sosyalizmin yakın hedefleri ve işçi sınıfı açısından Türk işçi sınıfı ile Türkiye İşçi Partisi arasındaki ilişkileri ilk yazımında (ANT, 26 Eylül 1967) çözümlemeğe çalışmıştım. Bu yazida aynı konunun bir başka görünümünü çözümlemeğe çalışacağım.

Sanayide çalışan vasıfsız işgicünün büyük çoğunluğunu köylü işçiler meydana getirmektedir. Bunlar, köyle bütün bağlarını koparmayan, bir ayağı şehirde bir ayağı köyde olan işçilerdir; genellikle bir süre fabrikalarda çalışmaktadır, sonra genel köylerine dönmektedirler. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndaki şu sözler çok ilgi çekicidir: «Şehre gelen yeni nüfus, kursal ilişkilerini devam ettirmekte ve bu ilişki işgücü hareketliliğinden beslenme şeklinde kadar çeşitli alanlarda kendini göstermektedir... Güç şartlarına rağmen, şehirleşmenin bu sahnesinde şehrde yeni gelenlerin önceki hayatlarında oranla daha mutlu oldukları anlaşılmaktadır.» (s. 16).

Burada, üzerinde önemle durulması gereken bir durum vardır. Türkiye'deki işçi ücretleriyle köylü gelirlerini karşılaştırmak, bizi çok ilgi çekici sonuçlara götürür.

Türkiye'de, 1966 yılında, sanayi işçilerinin ortalaması asgari ücreti, işçilere sosyal yardım sağlayan işyerlerinde 11,5 lira, sosyal yardım sağlanmayan işyerlerinde ise 12,4 liradır. Günlük ortalaması işçi kazançları ise, 1965'te, kamu sektöründe 37,85 lira, özel sektörde 20,90 liradır.

Oysa toplam tarım işletmelerinin yüzde 68,78'ini ve işlenen toprakların yüzde 24,8'ini teşkil eden 1 - 50 dekar büyüklüğündeki 2.132.288 işletme çalışan köylüler için fert başına yıllık gelir sadece 485 liradır. (Bütün rakamlar Plan'dan alınmıştır. F. N.) Yani sosyal yardım vermeyen işyerlerinde en düşük ücretle çalışan işçiler, bu köylülerin bir yıllık gelirlerini 39 günde kazanmaktadır. Toplam tarım işletmelerinin yüzde 27,51'ini ve işlenen toprakların yüzde 41,7'sini teşkil eden 51 - 200 dekar büyülübündeki 832.825 işletme çalışan

köylüler için fert başına yıllık gelir 1.117 liradır. Yani sosyal yardım vermeyen işyerlerinde en düşük ücretle çalışan işçiler, bu köylülerin bir yıllık gelirlerini 90 günde kazanmaktadır.

Bu rakamların ortaya koyduğu bir gerçek var: İşçi sınıfının büyük çoğunluğunun içinde yaşadığı sömürge şartları, köyden şere aktarı eden işsiz köylü kitleleri için «Önceki hayatlarına oranla daha mutlu» yaşama şartları olmaktadır. Köylü işçilerin, bir yandan fabrikalardaki sömürge şartlarını önceki hayat şartlarının üstünde bulmaları, bir yandan da sürekli olarak çalışmayıp sık sık köylerine dönmeleri, bu işçi çoğunluğunun işçi gibi düşüncesi duruma gelmesini önlemektedir. Devrimci sendikaların bunları eğitmesi -imkansız değilse- çok güçtür. Bu çoğunluk, fabrikaların verdikleriyle yetinme eğilimi ve işlerini kaybetme korkusu içindedirler. Çünkü, işe girerlerken, fabrika kapılarında kendileriyle birlikte bekleyen işsiz yiğinlarını görmüşlerdir. Burada Frantz Fanon'u anmanın yeridir: «Gelişmesinin ilk basamağında olan şehir proletaryası bir derecede kadar imtiyazlıdır. Kapitalist memleketlerde proletaryanın kaybedeceğii bir şey yoktur; o, muhitemen, her şey kazanacak olandır. Sömürgeleşmiş memleketlerde ise proletaryanın kaybedeceğii çok şey vardır.» (Les Damnés de la Terre, p. 34)

Geçen yüzyılın ortalarında Marx ve Engels, Avrupa işçi sınıfının sosyal piramidin tabanını teşkil ettiğini söyleylerken şüphesiz haklı idiler. Sınai devrim döneminde Avrupa proletaryasının hayat şartları, öteki bütün sosyal sınıfların ve köylülerin hayat şartlarından çok daha berbattı. (Marx'in Kapital'de -Birinci Cilt, Beşinci Kitap, s. 67 - 152- İngiltere'deki ve İrlanda'daki feci durumu anlatıldığı tabaka «tarım işçileri» dir, «köylüler» değil. Lenin de, «Rus Sosyal - Demokrasinin Toprak Programı» adlı yazısında şöyle diyor: «Batının toprak sahibi köylüsü halkı harekette

oynayacağı rolü evvelce oynamış, bugün işçi sınıfının durumuna nispetle imtiyazlı olan kendisi durumunu savunmaktadır.» Bunun için, sınıf çıkarları gibi, devrimci mücadele gibi, köklü değişiklikler gibi fikirler, işçiler arasında kolaylıkla yayılırak, işçilerle kolaylıkla nüfuz edebiliyor. Oysa, genel olarak Üçüncü Dünya'da, özel olarak Türkiye'de işçi sınıfının durumu daha başkadır; işçi sınıfı ve özellikle sanayi işçileri köylülerin yaşama şartlarından daha iyi yaşama şartları içindedirler. Dünün köylüler ya da köylülerinin çocukları olan sanayi işçileri bu gerçeği bittecrübe bilmektedirler. Köyden gelip fabrikalarda iş bulanların çoğu, sosyal durumlarının köklü bir şekilde düzelttiği inancı içindedirler. Köylerdeki gizli işsizlik şehirlerdeki açık işsizlik buna eklenince, iş bulmuş işçilerin «sömürge şartları» dediğimiz şartlara bile dört elle sarılmalarına; fabrika kapılarında bekleyen işsiz yiğinlar ise, Nâsrettin Hoca'nın «Biraz da biz ölelim!» demesi gibi, «Biraz da biz sömürülalım!» özlemi içinde olmasına şahşemak gereklidir. Nitekim 1963 - 1966 yıllarında yapılan 170 greve katılan işçi sayısı sadece 22.438'dir. Grevler dolayısıyla kaybolan iş günü 873.127'dir. «Bir milyon sigortalı işçinin yılda 300 günlük çalışma gücüne karşılık grevle kaybedilen iş gücü miktarı binde 2 oranındadır. Batı memleketlerinde bu oran bazı yıllarda %2, %3 nispetlerine yükseldiğine göre, yurdumuzdaki iş gücü kaybı Batı memleketlerininonda birinden daha azdır.» (Grevler ve Toplu Sözleşmeler, Hilmi Özgen, Cumhuriyet, 29 Ağustos 1967).

işçi sınıfının, özellikle sanayi işçilerinin genel köylü kitlelerine göre, göreceli (nisbi) de olsa, daha iyi yaşama şartları içinde bulunmuş, gizli ve açık işsizlik, işçi sınıfının mücadele gücünü azaltmakta, evdeki bulguru arasındaki prince tercih eden bir zihniyetin gelişmesine yol açmaktadır, ve mücadele eksikliği işçi sınıfının bilinclemesini büyük ölçüde geçiktirmektedir.

Bu konuya devam edeceğiz.

ODUĞU İKBARSI BAMBUUNUN SAVAŞI

Mehmet Ali AYBAR

Amerikan Senatosunun kabul ettiği yeni savaş bütçesi 69.9 milyar dolar. Aşağı yukarı Türkiye'nin 10-12 yıllık milli geliri. Halkımızın 12 yıllık alım terine bedel olan bu paranın büyük kısmını Amerika VIETNAM halkını ezmek için, bir yılda harcayacak. Savaşın önmüdeki aylarda daha da giddetleneceği anlaşılmaktadır. Pentagon çevreleri artık savaşın bir kaç sya bitirileceğine fikrinden vazgeçmiş, uzun yıllar sürek bir savaşa kendilerini alıştırmış görünüyorlar. KUZEY VIETNAM'ın karanlık istilasına izin vermesi için Johnson'a baskı yapıldığı haberleri dolayıyor. Ve San Antonio'daki son konuşmasında Johnson:

«Amerikanın geleceği Güney Doğu Asyada tayin olunmaktadır.» diyor.

Bir yandan da Teksashıgır çobanı kurnazlığı ile barış görüşmelerine hazır olduklarını söyleyerek, yeni TİRMANMA ların, cinayetlerin sorumluluğunu VIETNAM'lara yüklemek istiyorlar.

Bizim de savaşımız

Son olaylar VIETNAM savaşının mağlubiyetinde bir sömürge savaşı olmadığını ortaya koymustur. VIETNAM savaşı, hattâ sadice Güney Doğu Asyada hâkimiyet kurma amacı güden bir savaş da değildir. VIETNAM savaş Amerikan emperyalizmine dünya hâkimiyeti kapılmasını açacak niteliğinde bir savaştır. Amerika'nın buna fedakârlığa katlanmasının, «Boyzılarımı ateşe atmasının nedeni budur. Savaş Amerika kazanırsa, bütün özgürlük savaşlarına, başlamış ve başlayacak bütün milli kurtuluş hareketlerine, öldürücü bir darbe indirilmesi olacakır.

Fakat savaş VIETNAM halkı kazanırsa, fukarsa VIETNAM halkı koca Amerikayı yurdundan atarsa; bu yalnız Amerikanın değil, bütünüyle EMPERYALİZM'in yenilgisini ve bütün mazlum milletlerin zaferi olacaktır. Casevin'den yaralanan Emperyalizm artık bir daha belini doğrultamaya, k. sömürgecilik, sömürgeçilik tarihe karışacaktır. Zira dünyam bütün sömürülün, fukara, köle milletleri, daha büyük bir hinc ve yürekle, çığ gibi emperyalizmin üzerine gullanacaklar, işin bitireceklerdir.

VIETNAM halkın savaş, bundan dolayı bütün mazlum milletlerin savaşıdır. Ve şüphesiz Johnson'un VIETNAM'la bir tuttuğu TÜRKİYE'nin, fukara halkımızın savaşıdır.

Celiği yenecekler

1954'te GÜNEY VIETNAM'da 200 «danışman» vardı. 1959'da «danışman» ve «uzman» Amerikalıların sayısı 2.000'e yükseldi. 1963'te «danışman» lara silahlı kuvvetler eklendi. Sayıları 16.500'ü buldu. Bugün ise 7. filo hesaba katılmadan Amerikan işgal kuvvetlerinin mevcudu

480.000 civarındadır. Buna mevcudu 800.000 kişiye varan kiralık peyk kuvvetlerini de eklemek gerek. 1.200.000 mevcutlu modern bir ordu. 2.300 ağır top, 2.300 tank, 4.300 uçak ve 230 savaş gemisi ile korkunç bir savaş makinası ve bunun karşısında 290.000 mevcudu ve hafif silahlarıyla Milli Kurtuluş Kuvvetleri...

Amerikalılar 1964'te 480 bin ton bomba attılar VIETNAM'a. 1966'da 638 bin ton havadan, 500 bin ton da karadan ve denizden top mermisi yağdırıldılar. Her kilometre kareye 3 tonu aşın infilâk maddesi. Ama halkı direğe getiremediler. TİRMANMA politikasının her yeni adımı, Amerikalıların her yeni cinayeti, VIETNAM halkının Emperyalizme indirdiği ölümcül darbelerin gidişini artırdı. Amerikalılar kiralık adamları, artık SAYGON'da bile kendilerini emniyette hissetmiyorlar. Gerillaların basıklından, Milli Kurtuluş Kuvvetlerin havan atesinden, hiç bir yer mâsûn değildir artık.

VIETNAM'lılar:

— «BU BAMBUNUN CELİKLE SAVAŞI BAMBU ÇELİĞİ YENECEKTİR» diyorlar.

Olacak şey değilmiş gibi gelir insana. Ama oluyor işte. Küçükük fukara VIETNAM halkı, zengin koca Amerika'yı yeniyor. Çünkü var olmak için dövüşüyor VIETNAM halkı; özgürlüğü, baygıyeti, ekmeği bağımsızlığı için dövüşüyor; MİLLİ KURTULUŞ SAVAŞI veriyor.

Amerika'nın zaferi

KURTULUŞ SAVAŞLARI başka savaşlara benzemez. EMPERYALİZM'le karşı halkın savaşıdır bu. Şimdiye kadar halklar, efendilerin sömürgi düzenlerini korumak için savaşa sürüldü. Halklar birbirine kırdırdı. Fakat artık halklar uyandı, uyandı. Efendilere karşı, sömürgecililige karşı dövüşüyor.

EMPERYALİZM'in kökü kazınacaktır. Sömürge düzenin en güçlü, fakat son kaleyi olan Amerikan emperyalizmini yenilecektir. «NETICE İ KATİYELİ MEYDAN SAVAŞI». Anadoluda başlamıştı VIETNAM'da sonuçlanıyor.

Ateş gücü, hareketlilik gibi sırf konvansiyonel faktörler yanında savaş halini bütünüyle kapsayan bütün unsurlar göz önünde tutulursa VIETNAM'ın ağır bastığı, Amerikâdan güçlü olduğu görülmeli.

Amerika haksız bir savaş yapıyor. Kendisinden onbinlerce kilometre uzakte yaşayan, kendisinden kat kat güçsüz, fukara bir halka saldırıyor. Cinayetler işliyor. Ve bütün bu içrengi işler yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Dünyanın en ücra yerlerinde yaşayanlar bile, VIETNAM Savaşının kirli yüzünü öğreniyorlar. Bu arada basit Amerikalı da, Amerikan eri de uyanıyor, gerçeki görmeye başlıyor. Bu Amerika aleyhinde gittikçe ağır basın son derece önemli bir faktördür.

Kuzey Vietnam'da kadın - erkek bütün halk resimde görüldüğü gibi silahlanmıştır.

AMERİKAN İŞKENCESİ
(İnsanlar başsağı yakılıyor)

minî garnizonların ve çevrelerinin kırınması, savunulması için, ihtiyatta bulundurmaya zorluyor. Aşağı yukarı kuvvetlerinin 1/3'ünü, garnizonların iç güvenliğini sağlamak için, 1/3'ünü çevre nin güvenliği için ve ihtiyat olarak ayırmalar. 1/3'ünden de savaşa sürüyorlar. Oysa savaşa sürülen birlikler «düşmanla» karşılaşmıyor da, görünmeyen «düşman» bütün gücüyle garnizonlara baskın yapıyor. DA NANG gibi müstahkem bir işse bir kaç dakikada en ağır darbeler indirilebiliyor. Amerikalılar «görünmeyecek» bir düşmanın karşı karşıya; diken üstünde oturuyorlar.

Nihayet arazi durumu, iklim şartları da Amerikalılar alehinde bir faktördür. Bütün bunlara savaşın son derece kötü yönetildiği, Amerikalıların sık sık strateji değiştirdikleri de eklenmelidir.

Oysa VIETNAM'lilar kurtuluş savaşını vermenin üşünlüğü içindeler.

Halkın Savaşı

VIETNAM halkı yedisinden yetmişine, bütünüyle ve bütün gücüyle savaşıyor. Herkes, çocuklar, kadınlar, ihtiyalar, güçleri ve yetenekleri ölçülsünde, içinde bulundukları duruma göre savaşa katılıyorlar. Herkes Amerikalıyı vuracak, Amerikalı zarar verecektir. Gece gündüz durmadan, ne zaman nerede olursa...

Bütün aralar savaşın emrinde dir. Her şey savaş için kullanılmaktadır. Her álet bir silahtır. En basit şeylerden silah yapılırlar. Karıncalarlardan, atış böceklerinden, arılardan, yılanlardan bile yarılanılmaktadır.

Her türlü faaliyet savaşa yönelik

22 Ağustos bombardımanından sonra Hanoi'nin hali (Fotoğraf, bombardıman sırasında Hanoi'de bulunan Russel Mahomesi Soruşturma Kurulu Başkanı Aybar tarafından çekilmişdir.)

hunerierie donanarak, olanaklar yetekler kazanmak...

Bugün 22 yaşında olanlar gözlerini savaşta şemsişler; savaşta büyümüşler. Babaları anları: Fransızlarla dövülmüş. Onlar da Amerikalıyla dövüşüyorlar. 45 yaşındaki çocukların şahitleri olgunluğu bundandır. Başka türlü insan bunlar; ailelerini antlaşmış insanlar.

VIETNAM'ının savası devrimci bir savastır. Savas toplumun temel yapısını değiştirmektedir. Emperyalizme karşı savaş, ister istemez dış ve iç sömürge ilişkilerinin kökünü kazıtmaktadır. Vatan topraklarını kurtarmannı synı zamaanda sömürge kurtulmak olacağını bilmek, VIETNAM'lı yenilmez bir savasçı yapmaktadır.

Kurtuluş savaşlarında elret etmek, kararlı olmak ve doğuşmasını bilmek; düşmanı ve kendini, savaş alanını ve şartlarını SOMUT olarak bilmek, stratejinin ve taktigin temel ilkeleridir. VIETNAM halkı bu ilkelerden hareket eden bir taarruz savaşı veriyor.

Herkes, yedisinden yetişince, HALK SAVASI'ni eğitimi görür. Halk silahlıdır. İşçiler, köylüler işlerine silahlı gliyorlar. Müstevli Amerika'ya, her an, her yerde silahlı karşılamaya hazırda halk.

ve pantalonu giyiyordu. Ve giplak ayaklarında sokakteki adamın giydiği sandalları vardı. En düşük gelirle en yüksek gelir arasındaki fark sadece beş katdır. (Türkiye'de 22 bin kat). En düşük ücret 50 dondur (1 dolar 5 don). En yüksek ücret HOŞ MİNH'in aylığı: 250 dondur.

VIETNAM halkın -müttefiksiz- savasması da ayrı bir güç kaynağı oluyor. VIETNAM'da bir tek yabancı üniforma görmedik. Ne Sovyet, ne Çin askerine, subayına rastladık. Şüphesiz silah ve mazeme yardımı yapılmaktadır. Ama ne -serik savunma-, üssü, ne de -müttefik- kuvvetler vardır. Halk yurdunu kendi gücüyle savunmanın şevki ve gururu ıgındır.

Bu kurtuluş savaşlarını öteki savaşlardan ayırdeden çok önemli bir noktadır. Kurtuluş savaşları esas itibariyle -müttefiksiz- yapılan, stratejisi ve takımı yurt sorunları içinde ve yurt ölçüsünde septanmış savaşlardır. Savaş halk yaptığı, halkın dışında bir ordu olmadığı için, yurt topraklarının geçici bir süre için bile olsa bırakılması ve sonrasında kurtarılmazı söz konusu değildir; olamaz. Kurtuluş savaşlarında özgürlük, bağımsızlık, yurdun birliği, bütünlüğü için dövüşülür ve yurt topraklarında ölüdür. Sağ kalanlar yurt topraklarında zafere ulasırlar.

Varto gibi...

VIETNAM halkın bu savasta üstünlüğünü sağlayan belli başlı hasteleri cessereti, dayanıklılığı, sükuneti, üstün zekâsı ve örgütlendirmeye olan yatkılığıdır.

Hanoi'nin merkezi, biz oradayken birkaç sefer ağır şekilde bombardlandı. 22 Ağustos'ta rastlayan bombardımandan şehrin en kalabalık, en işlek sokağı olan HUE caddesine 3-4 ağır infilak bombasıyla misiller isabet etti. Halkta en küçük bir korku ve telâş işaretini göremedim. Millî kuvvetlerine mensup olanlar silahları ettiler. Sokaktakiler de bisikletlerini bir kenara bırakıp sığınaklığa girdiler.

Bu kişisel sığınaklar harika bir buluş. Şehirlerde, köylerde toprağı insan boyunda, kuyu gibi kazınmışlar. Bir de kapak yapmışlar. Hava akımlarında halk bu sığınaklara giriyor; kapıları kapatıyor. Bomba sığınakları tam üstüne, ya da pek yakınına düşmezse kurtuluyor. Bilyalar bombalarla karşı ise, içindekini kesin olarak koruyor.

Hanoï'de bütün sokakların iki yanında, 4-5 metre aralıklı bu sığınaklardan yapılmış. Ayrıca 50-60-100 kişi alabilecek, büyük sığınaklar da var.

Halk tehlikenin getirdiğini haber veren dündükler ötene kadar sığınaklardan çıkmıyor. Hoperlörler, Amerikan uçaklarının durumu hakkında halka devamlı bilgi veriyor. HUE sokağı bombardımandan sonra VARTO gibiyo. Kalın bir toz bulutu. Yıkıntılar, çöküntüler. Taş toprak; kırılıp devrilmiş ağaçlar; elektrik kabloları, direkler, yolu kapatmış. Milisler, kurtarma ekip-

leri kazma kürek ve el arabalarıyla, buldozerlere yardım ediyorlardı. Bağırma çağrıma yoktu. Sükunetle çalışıyordu. Enkaz altından cesetler, yarahalar çıkarılıyordu. Yarahalar da bağırılmıyordu. Arada bir megafonla bir şeyler söylenyordu. Şurası bir ana son bir gayrette yavrusunu korunmak istemiş. Kazmalar önce bir eli ve bu elin korumak istediği ezilmiş bir çocuk kafasını meydana çıkardılar. Bakmadım.

Sokağı trafiğe kapatmışlardı. Bir yandan bir yana bir kurdele çekmişler. Başında ne polls, ne süngülü. Herkes işi gücüyle meşguldü. Bisikletler kurdeleman öünden yavaşlamadan geçip gidiyordu. Dineken -Meraklı- grupları yoktu. Biri sormuş otel müstahdemlerine, HUE sokağını görüp görmediklerini. Yakında bizim oteli, -Hayır! git! git! görmedik. Çalışanlara engel olursa- demigler. Halkın içten gelme disiplini. VIETNAM'da Amerika ile işte böyle bir halk savasıyor.

«Yenilmeyeceğiz!»

Başbakan PHAN VAN DONG zayıf ince kemikli bir insan. Uzun boylu hissini veriyor. Kelimelerini arayarak hata atan bir Fransızca konuşuyor. Biraz kitabı ve eski bir fransızca. Hapiste kendi kendine öğrenmiş.

-Amerika her vasıtayı kullanacak, bu savaşı kazanmak için; ama savaşı biz kazanacağız- diyor.

-Bir herseyi göze aldıktı- diye devam ediyor. -NIMH BINH'i, PHAT DEMİ, PHUYI'yi gördünüz. HANOİ'da yerle bir edebilirler. Hazırız. KUZEYİ istilaya kalkışabılır. Ona da hazırlız. Dayanmasını biliriz biz. Sonunda zaferi sağlayan darbeyi biz vuracağız. Elbette barış isteriz. Ama Amerikalılar bize dayatacagi, kölelestireci bir barış asla kabul etmeyeceğiz.

Savaş uzun sürecek. VIETNAM halkı meşakkate dayanmasını bilir. Kendisinden daha güçlü görünen düşmanları yemeğe alıktır. Sabır, skilla dövüşmesini bilir. Tarihte Mongolları yendik. Mongollar o devrin Amerikalıydı.

Bizim ileri sürdürümüz dört noktada toplanan barış şartları makuldür. Millî Kurtuluş Cephesi'nin 5 noktalı tekilifleri de makuldür, haklıdır. Amerika her şeyden önce VIETNAM'ı kaybetmeyecektir. Hekâr başına 5 ton pırıltı yetişirince hepimizin karnı iyice doyacaktır.

Savaşta olmamıza rağmen üretimi artırırmayı başardık. Hekâr başına 5 ton pırıltı yetişirince hepimizin karnı iyice doyacaktır.

Başbakan konuşurken iki kere -Alarm- dündükleri öttü; uçak savavarlar ateş açtı. Bahçeye açılan demir kapılar kapandı.

PHAN VAN DONG:
-Savaş havadan kazanılmaz- dedi.

Yönetici ordu ve halk kaynaştırmıştır. İşbölümü o şekilde işler ki, halk her yerde, her işe ağırlığını duyurur. Halkın dışında ve listede ne yönetici, ne ordu vardır. Yaşayışta, giyinmişte fark yoktur. Bakanlar da, komutanlar da, genel müdürlüler de, aynı basit gömlek ve pantalonu giyerler; aynı basit ve temiz hayatı sürerler. Başbakan PHAN VAN DONG bizi kabul ettiği zaman, sokakta insanın giydiği kısa kollu gömleği

Bu topyekün bir savastır. Ekonomi sanata kadar her alan savaş rejimi tabidir. VIETNAM'lı savaş için, savaşı kazanmak için yaşıyor.

VIETNAM ölüme her an rest çekenden ülkesi. Her gün, her saat, her danna ölümle karşı karşıya olmak ve ölüme yenmek. Tekrar teknede ölüme yenilebil, halk olarak, küküre ölümü her saat, her dakika yenmek. Ve hem yene yene gülenmek, türlü türlü

Öğretmen kıymına direniş

Antalya'da yapılan toplantıya katılanlar (üstte), konuşmacılar (ortada) ve öğretmenler Atatürk Anıtı önünde andıyorlar (altta).

• Antalya'da bin öğretmen baskı girişimlerine karşı direnmeye ant içerek Milli Eğitim Bakanı'na haksız tasarruflarını durdurması için mehil verdi. Öğretmenlerin mücadelelesine devrimci güçler ve halk da sahip çıkıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın son zamanında öğretmen kıymına hız vermesi, öğretmen kitlesi içinde büyük tepki yaratmış ve geçen pazar günü Antalya'da düzenlenen bir toplantıda gayrimeşru tasarrufları durdurması için Milli Eğitim Bakan İlhami Ertem'e 29 Ekim'e kadar mühlet verilmiştir.

TOS Genel Başkanlığı'nda Antalya Öğretmenler Lokalinde düzenlenen törene 2 bine yakın öğretmen katılmış, bu tarihe kadar gayrimeşru tasarruflara son verilmemiği takoode Anayasa'nın kendilerine tanındığı dirence hakkını kulanacaklarına andırmışlardır.

Geçen sayımızda da belirttiğim gibi, Milli Eğitim Bakanlığı Antalya'da görevli öğretmenlerden Adnan Kadioglu, Saffet Çalışır, Tevfik Şahin, Bekir Ünal, Rahmi Vural, Almet Güney ve Ömer Sevin, Milli Eğitim Müdürlüğünün tutumuna karşı çıktıları için Doğu illerine sırtılmışlardır. TOS'un direniş toplantısı bu yüzden öğretmen kıymının en yoğun olduğu Antalya ilinde yapılmıştır.

Toplantıda TOS Şube Başkanı Rahmi Vural, Milli Eğitim Bakanının bu tasarruflarının nedenini söyle açıklamıştır:

«Bu davranışların gerisinde

Anadolu'nun bereketli topraklarını Türk halklarını sefaleti pahasına sömürmen Ahmet Ağalar, Yaşa Kemal'in İnce Memed'indeki Abdi Ağalar vardır. Bu davranışların gerisinde Vietnam halkın ceyrele, asra yaklaşan istirapları vardır. Bu davranışların gerisinde Kongo kahramanı Lumumba'nın alacakça canına yan emperyalizm vardır. Bu davranışların gerisinde gizli el CIA ve onum komutan Tek saas canavarının kanlı, kırıcıları vardır. Türk toplumumun haysiyeti ve ekarları uğruna düşüncelerimizi dile getirmek suç işe, ilgilişler iyi bilinçler ki, suçu işlemeye devam edeceğiz. Hakkımızda uygulanacak engizisyon mezallımı, bizim vatanseverlik ölçüümüz olacaktır. Petrolden, madenden bahsedilmesini ekarlarına uygun görmeyen, Türk öğretmenin bir mezarlık bekçisi olarak görmeyi arzu eden zihniyet ergeç kamu vicedaında mahküm olacaktır.»

TOS Genel Başkanı Fakir Baykurt da toplantıda konuşarak şunları söylemiştir:

«Yeni ders yılı başıyla beraber Türkiye öğretmenlerine yapılan baskular, işkence derecesine varmuştur. Öğretmenlik, bizzat Bakan düşmanlık duyduğu bir meslek olmuştur. Bakan karacahiliğin bir mitfaklı gibi hareket etmektedir.

Öğretim özgürlüğünü ve meslekî örgütlenmeyi boğmak istiyor. Antalya'da sendika ve dernek yöneticisi yedi öğretmenin yapılan nakil işlemi, hür sendikacılığa ve öğretmenliğin şerefine yapılan tecavüzün tipik bir örneğidir. Buna süttün Türkiye'de esef edilmektedir. Sorumluları bir daha uyaracağız. Uyanımlarsa, dirence hakkımızı kullanacağız. Cumhuriyetin temel ilkelerine uygun olan bir milli eğitimi ve meslekî haklarını teslim etmeyeceğiz.»

Türkiye Öğretmen Dernekleri Federasyonu Başkanı Prof. Bahri Savci da Bakanlığın tasarrufunu söyleştirmiştir:

«Antalya öğretmen kuruluşları yöneticilerini çıl yayrosu gibi dağıtan tasarrufu gayrimeşru sayıyoruz. Bu tasarruf hukuka geçerli nedenlere dayanmamıştır. Hukukun mutебber saydığı usuller dışındadır. Yani usulüne göre itham yapılmamıştır. İdari ve kazai mährhette inceleme yapılmamıştır. İlgilişlerin haberini bile olmamıştır. Bu bir sindirme politikasıdır. Bu kanunsuz tasarrufları çok tehlikeli olan bir siyaset baskısı sayıyoruz. Bu, ufak politikacıların zoru ile bütün yurta uygulanmak istenen bir genel siyaset baskısının bir yeni gelişmesidir.»

Millî Eğitimde hiza...

Okulların açılmasıyla, çilekesz öğretmenlerin daha zor bir dönem içine itilmesi bir oldu. Milli Eğitim Bakanı, ilk kez Karadeniz gezisinde bunun bütün bellitlerini açığa vurdu. Bu geziye kadar, «makul bir yönetici» havası yaratır gibi olan İlhami Ertem, sefelerinden hiç de farklı bir düşünüş ve tutumda olmadığı gösterdi.

Bakan, bu gezisinde ilk belirttiyi Çorum'da verdi. Bir İlköğretim müfettişinin «Yeni Namık Kemaller» İftiyanından söz etmesine sınırlendi; milletin böyle bir İftiyanı olmadığını ileri sürek, İlköğretim müfettişini konusurmadı.

Samsun'da müfredat programlarına göre, «ulusal servetleri koruyacak biçimde bir öğretim» yapılması isteyen öğretmenlere: «Petrolün ne olduğunu öğretceksiniz, ama petrol davaşuna girmeyeceksiniz, gireseniz politika olur!» dedi. Selefî ünî Orhan Dengiz de öğretmenleri sadece ABC sınavları içinde tuşnak sevdasıydı.

Daha önce, Erzurumlu sendikacı öğretmenler Ertem'e, meslek ve yurt serunlarıyla ilgili bir yazı verdikleri zaman, «Burada sömürük düzeni diye bir söz var. Memlekette sömürük yoktur. Ne demek istiyorsunuz?» diye bağırmış ve sonra, yetkileri lâkindeymiş gibi, sendikacı öğretmenlerin üstüne Bakanlık müfettişlerini gönderdi. Karadeniz gezisi ilerledikçe İlhami Ertem'i öfke

lendiren durumlar çoğaldı: «Emperyalizme karşılık diyorsunuz. Ne emperyalizmi? Memlekette emperyalistler mi var?» diye anokrenlik soruları sordu. Ordu'da, Trabzon'da; TOS, belli bir merkezden emir alıyor, öğretmenleri politikaya itiyor, onu hizaya getireceğim! dedi.

Bakan, böyle konuştuğu her yerde, öğretmenlerin gülümsemesi ve bilinciyle karşılaşdı. Trabzon'da TOS yöneticisi Ziya Akgün kendisine: «Baskı yapıldığça biz güçleniriz» cevabı verdi. Türkiye öğretmenlerinin hiç bir oyuna gelmeyen ve baskından yılmayan coğunluğu Anayasam, müfredat programlarının istediği ve milletin ihtiyaç olduğu eğitimi gerçekleştirmeye azimli olduklarını, bu görevlerini yaparken asla öden vermeyeceklerini Bakan Ertem'e en anlaşılır bir biçimde sezdirdi.

Türk milleti, iki yüz yıldan fazla süredir, toplumsal ve ekonomik yapı bozukluğunun yarattığı bir bunalım içindedir. Toprak üzerinde, eğitimde, ticarette, devlet malîyesinde, yönetimde köklü reform istekleri bu kadar derinlerden sürüp gelmektedir. Coğuluğu hayat, 1961 Anayasasıyla, sosyal adalet ilkeleryle, insan hakları ve hayâsiyetle bağıdasamayacak bir feel görünümlüdür. Durumun ivedilikle anayasaya uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bundan

zarar görecek bir azınlık, iş ve dış desteklerle bütün reformcu güçleri karamakla meşguldür. Her şey, bu kökî reformları yapacak siyasi potansiyell harekete getirecek olan halk coğanlığının uyanmasına bağlıdır. Halkın başlica uyarıları öğretmenlerdir. Onun için, daha çok yönetimde, politikada, ticaret ve iş hayatında bütün köşebâşları ele geçirme olan tujuu ve gerici güçler, en çok öğretmene saldırmaktır, onun saçıtı aydınlığı boğuya çalışmaktadırlar.

Millette yeni Namık Kemallerin gerekli olup olmadığı Bakan değil, millet bilir. Bu gereklik kendini gösterirince, öğretmenlerin ve milletin önüne kimse geçmez. Doğru düşünün bir Millî Eğitim Bakanı için tutulacak yol, ne olursa olsun, başında bulunduğu öğretmenlerden geri kalmamaktadır. Petrolün ne olduğunu öğreteceğini de, petrol davaşunu girmeyeceğini! Halbuki asıl öğretilecek budur. Ekonomünün ve savunmanın en stratejik maddesi olan petrolün, ne işe yarıduğum, neden bütün büyük kavgaların petrol, pamuk ve benzeri maddelerden ötürü; bu türlü servetlerin değerlendirilmesi arasında yurt ekarlarının hangi iş ve dış ellere zararara uğratıldığı; yeri, zamanı ve yaşına göre, sezdirmeyecek olan millî eğitimim masrafalarını millete yüklemenin hiç gereği yoktur öylese!

Sömürük düzeni hakkında da asıl

yargısı millet verecektir. Devletin yanında olan İstatisikleri görebilen herkes, toprak konusunda, eğitim konusunda, ilaç ve montaj endüstrisinde, ticaretin iş ve dış bölümünden, vergi eşitsizliğinde, tescilcikte, coğuluğun nasıl sönümlüldüğünü de çok iyi anıyor. Emperyalizm konusunda, Hindistan örneğinden önceki anlayışta saplanıp kalmış olan Bakan, emperyalizmi hâlâ askerî bir işgal sanıyor. Yeraltı servetlerin işletilmesinde; savunma, ticaret ve şartlı yardım ilişkilerinde, emperyalizmin nasıl yeni bünelerle, gelişmemiş milletlerin kanını, ilgini enidüştürmek kadar bilmediği için, böyle gülümsemecek konuşmalar yapıyor. Beklediği yumuşak yüzü bulamadığı, tasarladığı korkuyu yaratamadığı zaman: «Politika yapıyorsunuz! Siz hizaya getireceğim!» diye bağırmıştır.

Öğretmenler kanularını sınırlı bırakıyor. Yasaklı olmuş politikamı ne olduğunu da biliyorlar. 624 sayılı sendika kanunu, Bakan Ertem'in yaptığı politikayı öğretmenlerin yapmasını yasaklamıştır; milleti karanlıktan ve kötüktenten kurtarma görevini değil! Anayasada dahil, ilgili bütün kanular öğrenci mene, ulusal ekaraların, bağımsızlığının bilincinden uzaklaştırıcı, uyuşturucu bir eğitim yapmayı yasaklamıştır; göz açıcı, uyarıcı eğitimi değil!

Öğretmenler, bir partinin üyesi, adayı, bakarı değil, milletin öğretmeni olduğunu iyî biliyorlar ve öyle kal-

Antalya'dan sürülen öğretmenler bir arada: Ayaktakiler (soldan sağa) Adnan Kadıoğlu, Saffet Çalışır, Tevfik Şahin, Bekir Ünal, oturanlar (soldan sağa) Rahmi Uval, Ahmet Güney...

Bu gayrimeşru tasarruflar, sendikal hareketi dumura uğratmak için tertiplenen sularastan başka bir şey değildi.

Toplantıda diğer konuşmacıların da «öğretmen kıymını protesto eden konuşmaların somra toplu olarak Ataturk Anıtına gidilmiş ve öğretmenler toplu olarak andırmışlardır. Öğretmenlerin andı aynen söylemiştir:

«Devrimci ve gerçek milliyetçi Türk öğretmenleri olarak andırıcıyız ki:

Anyasaya, halkımıza ve demokratik eğitim ilkelerine bağlılıktan dönümeceğiz.

Toplumun asıl kaynağı olan halkımızın mutluluğu ve yücelmesi için her çeşit baskıya rağmen bilincle hizmete devam edeceğiz, asla yılmayacağız.

Bütün baskı girişimleri, kar-

şısında dalma gücüne Türk halkından ve Anayasasından alan örgütlü ve kararlı Türk öğretmenini bulacaktır.»

Öğretmenlerin bu çıkışına rağmen Milli Eğitim Bakanı öğretmen düşmanlığına devam etmektedir. Nitekim Antalya toplantısından sonra bir açıklama yapan Ertem, Antalya'dan sürülen yedi öğretmenin «Memurluk sıfat ve selâhiyetlerine aykırı hareket ettiler» için başka yerlere tâyin edildiklerini ileri sürmüştür ve TÖS'ün muhtırasını dikkate almayıcağı bîldirmiştir.

Bakanın öğretmen düşmanlığını sürdüreceğini gösteren bu tutumuna paralel olarak AP'nin aşırı sağcılarından Genel İdare Kurulu üyesi İhsan Ataöv de TÖS yöneticilerine çatarak, «Millî Eğitim Bakanı millî iradenin İşbaşına getirdiği bir devlet adamıdır.

Onu, kalemini, kafasını ve vücdanını yabancı ideolojilere satılmış olanlar takdir edemeler. Direnme hakkı, bu memlekette iki buçuk solcunun kullanacağı hak değildir. Büyük Türk milletinin milliyetçi cephesi de bir direnme hakkını kullanmaya kalkarsa, özledikleri diyarlara kafaları kırılırlar gideceklerini unutmasınlar.» diye tehditler savurmuştur.

Ancak Ataöv'in tehditlerine rağmen, halk, iktidarn Güttügü emperyalizm paralelindeki millî eğitim politikasının farkındadır ve yer yer direniş göstermeye başlamıştır. Nitekim Türk öğretmenlere faşist usullerle baskilar yapılrken geçen hafta bir barış gönüllüsü Konya'da ortaokul İngilizce öğretmenliğine tâyin edilmiştir. Öğretmen düşmanı Bakanın yaptığı bu tâyin, barış gönüllülerinin CIA ajansı olduğunu ve Türkiye'nin çıkarları aleyhine çalıştığını bilen halk tarafından tepkiyle karşılanmış ve protesto gösterisi yapılmıştır. Bunun fizerine barış gönüllüsü İngilizce öğretmenliğinden alınarak yerine bir Türk öğretmen atanmışdır.

TÖS üyesi öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanına karşı açıkları direnme kampanyası, verilen mühlét sonunda gayrimeşru tasarruflara son verilmemiği takdirde, muhakkak ki bügün zinde kuvvetler ve halk kitleleri tarafından benimsenecek, öğretmen kırımına girişenler yaptıklarına pişman edileceklidir.

29 Ekim sonrası, eğitim topluluğunda büyük olaylara gelmektedir.

SİMDİ herkes bu kitabı okuyor :

GERILLA HARBI

Mao Tse-Tung
Che Guevara

1,5 lira
PAYEL YAYINEVİ - P.K.
889
İSTANBUL
(Ant Der: 350)

Casusluk belgesini açıklıyoruz!

Amerika'nın Türkiye'deki diplomatik misyonunun, Amerikan emperyalizmi hesabına nasıl bir casusluk faaliyeti içinde bulunduğu artık kesin delillerle sabit olmuştur. Son olarak, Maden - İş Sendikası'nın geçen haftaki büyük kongresinde, bir Amerikan diplomatının büyük bir cür'et ve küstahlığı işçi sendikalarına girerek Türk işçi hareketini yozlaştmak için gösterdiği faaliyet, veşikalarla açıklanmıştır.

Türkiye Maden - İş Sendikası Üçüncü Bölge Temsilcisi İsmet Demir Uluç'un 24 Ocak 1967 tarihinde Sendika Genel Merkezine gönderdiği raporda, DİSK'in kuruluşu sıralarında Amerika'nın İzmir Konsolosu tarafından sendika temsilciliğine yapılan ziyaret anlatılmaktadır. Uluç'un raporu aynen şöyledir:

«20.1.1967 Cuma günü saat 10.30'da Türk - İş 3. Bölge Temsilciliği Eğitim Dairesi Müdürü Altan Sönmez bana telefon etti. 10 dakikaya kadar Amerikan Başkonsolosu ve İşçi Ataesi ile birlikte sendikamız ziyarete geleceklerini bildirdi. Maksatları öğrenmek amacıyla kendilerini kabul edeceğimi bildirdim. Daha sonra durumu sendikamız Hukuk Müşaviri Avukat Güney Dinç'e duyurdum. O da sendikaya geldi. Ziyaretin başından sonuna kadar konuşmaları dinledi. Telefonla bildirildiği gibi 15 dakika sonra İzmir Amerikan Başkonsolosu ile Ankara'daki Amerikan Sefarethanesi Çalışma Ataesi (Labour Attaché) Bruce H. Millen oldukça sinyalini iki kişi ve bir de tercümanları sendikamıza geldiler. Normal nezaket görüşmelerinden sonra ziyaret maksatlarını ortaya koyan bazı sorular yönelttiler.

Bir saat kadar süren ziyaret sırasında tesbit ettigim ve gelenlerin maksatlarını açıkça koyan soru ve konuşmaları madde madde aşağıda belirtiyorum.

— Sendikamız İzmir'de hangi işyerleri ile sözleşme yapmıştır?

— İzmir'de ne kadar üyeniz vardır?

— İzmir'deki en büyük işyerleri size mi, yoksa Metal - İş'e mi bağlı?

— Türk - İş'in bölgemese tarftarınız mı?

— DİSK'in kaç kurulu sendika olarak üyesi vardır?

Bunların dışında mülacaat edenler var mıdır? DİSK'e karşı olanları nasıl ezeceksiniz? Böylece katılan sendikalar ile birlikte DİSK'in üye işçi sayısı kaç olacaktır?

— DİSK'in kuruluş sebepleri nelerdir? Bu kuruluş Türk - İş'i bölmek suretiyle işçi hareketini parçalamıyor mu?

— Türkiye'deki sendikacılık Amerika'daki şekilde gelişmektedir. Yani her iki memlekette de sendikacılık politika dışında ve partiler isti bir çahşma usulü izlemektedir. Bunu böyle olması işçiler bakımından çok yararlıdır. Sendikaların politikaya ugramaması gereklidir. Sendikaların bir siyasi partinin organı olarak kurulup gelişmesi ise çok zararlı ve tehlikelidir.

— Amerikan işyerlerinde ödenen işçi ücretleri, Türkiye'deki ortalamaya göre tesbit edilmektedir. ABD bir işveren olarak piyasaya şartlarının üzerinde ücret ödeyez. Aksı halde rekabet bozulur.

— 1965 milletvekili seçiminde emekçinin partisi olduğunu söyleyen TİP ancak yüzde 3 oy almıştır. Bu durumda Türk işçisinin utyanmak olduğu nasıl iddia edilebilir? Bu oyları da işçiler vermemiştir.

Yukarıda belirttiğim konuşmalar, kanaatimce misafirlerin maksatlarını açıklamaya yeterlidir. Diğer şubelerimiz ve DİSK'e katılan öteki sendikacılardan yöneticileri ile de bu şekilde ve daha iyi temaslara girebilirler. Ziyaretin Türk - İş kanad ile hazırlanmış olması ayrıca dikkati çekicidir.

Göründüğü gibi, Amerikalılar'ın hiçbir bağımsız ülke de görülmeyen bu cür'et ve küstahlığı yanında Türk işçi sınıfını temsil etmek iddiasındaki Türk - İş Konfederasyonu da bu casusluk faaliyetine aracılık etmektedir.

Türk - İş'in niçin Amerikalardan para aldığı yükardaki vesika bütün çiplaklıyla ortaya koymustur. Evet, Türk - İş dolar karşılığında Amerikan emperyalizminin emellerine hizmet etmektedir!

Sefaleti ülkesinde istibdat Taç giydi

- İran halkı sefaletin ve terörün pençesinde kıvrınırken Şah'ın binbir gece masallarını andırır törenle taç giymesini Yirminci Yüzyıl'ın utanç verici olaylarından biridir.

Yirminci Yüzyıl'ın en utanç verici rejimlerinden birini kurulan İran Şahı Rıza Pehlevi, geçen Perşembe günü, sefaletin pençesindeki halkı ile sıray edercesine, milyonlara mal olan bir törene taç giymiştir.

Türk halkını burjuvazinin istediği gibi şartlandırılmaktakta yaşanan eden Bâbîlî basımı da, 1646 mücevherî tacım Şah'ın başına geçirildiği törene, birinci planda yer vermiş, günlerce törenin hazırlıkları ve tafsili tefrika edilmiş, Orta Doğu savaşına dahi bir muhabir göndermekten kaçınan gazeteler, özel muhabirlerini bu töreni izlemek için eferber etmiştir.

«Şarkın bugüne kadar görüldüğü en muhteşem taç giyme töreni» olarak nitelendirilen bu tören, İran tarihinde ilk defa bir hükümdar taç giymış bulunmaktaadır.

Resmi açıklamaya göre «Taç giyme töreni bugüne dek çok büyük masrafları gerektirecek» için yıllardır gerçekleştirilmiş ve Şah ancak Sureyya ile dokuz yıllık izdivacında nasip olmayan evlâtıla ve Veliahtı Meilleke Farah ile evliliğinde kavuşluğu ve İran'ın birçoğ ekonomik dertleri halledildiği için bu törene karar vermiştir.»

Oysa İran'ın ekonomik sorunları, halledilmemiş olmak söyle dursun, her geçen gün daha da artmaktadır ve İran halkı yirminci yüzyıl için utanç verici bir sefalet içinde kıvrınmaktadır. İran halkının büyük çoğunluğu asgari insanca yaşama imkânlarından yoksundur. O kadar ki, Şah'ın resmi organı İtilâf Gazetesi dahi, İran'da hâlâ keşfedilmemiş köyler olduğunu açıklayarak her kim yeni bir köy keşfederse kendisine mükâfat verileceğini ilân etmektedir. Blucistan'da köylüler hâlâ ot yiyecek hayatlarını devam ettirmekte, çoğu çocukluk ve gençlik çağlarında açılıktan can vermektedir.

Yine İttihad ve Keyhan gazetelerinde açıklanan ihracat ve ithalat rakamları Şah rejimini İran'ı nasıl bir ekonomik çöküntüye sürüklendiğini ortaya koymaktadır. Musaddak'ın Başkan olduğu 1952 yılında ithalat tutarı: 5.631.400 Riyal ve ihracat 5.837.500 Riyal iken, 1967'de ithalat katkumış bir yükseliyle 52.607.100 Riyal bulmuş, ihracat ise 8.359.800 Riyal'de kalmıştır.

Bu ekonomik ve sosyal çöküntü içerisinde Şah iktidarı devam ettirebilmek için kor-

kunç bir terör rejimi kurmuştur. İstibdada karşı en güçlü direnişi gösteren üniversitellere olmak üzere zulüm yapılmaktadır. Zu zalim tutumunun sayısız örnekleri vardır. Tahran'da rejime karşı çıktııkları için tutuklanan üniversitelilere olmadık işkenceler yapılmaktır, kız öğrencilerin irzına geçirilmektedir. Terör, İran'dındaki öğrencilere de teşkil edilmektedir. Meselâ geçen yıl bir İranlı öğrenci Şah'ı isteği üzerine Türkiye'den sınır dışı edilmiş, İngiltere'de Şah aleyhine gösteri yapan İranlı öğrenciler Şah'ın ajanları tarafından başıkalanmış, Almanya'da iki öğrenci kaçırılmış, Amerika'da bir öğrencisinin gözü patlatılmıştır. Son gelen haberlere göre, ölümlüdeki yıldan itibaren İranlı gençlerin başka ülkelerde öğrenim yapmaları da yasaklanacaktır.

İste böylesine insanlık dışı şartların hüküm sürdüğü bir ülkede İran Şahı, sadece taç giyme töreninde bineceği atı 12 bin lira'lık mücevherle dozatmış, Kralicesine 600 milyon İra değerinde taç yaptırmış. Almanya'dan yarım milyon li-

raya şeffaf bir banyo getirmiştir, ziynet için başka ülkelere 3,5 milyon lira'lık sofra takımı satın almıştır. Tahran'ın ışıklandırılması için 30 Milyon

Lira sarfedilmiş, 1 Milyon 600 Bin Lira'lık havai fişek alınmıştır.

Ayrıca milyonlarca lira sar-

Müstebi
Hükümet
ile eş zamanlı
debede
icinde yaşarken
sefaletin
pençesinde
İran halkı, n
nak direnişte
korunması
mektadır.

bir patlama halinde mukadder sonucunu verecektir.

Şah bu yüzkarası töreni kendi sonunu biraz daha yaklaştırılmıştır. Bütün gözboynuzlarına rağmen, Şah'ı da, tarih sayfalarına lanetlenmiş olarak geçen bütün müstebi rivayetlerindeki akibeti beklemektedir.

fedilerek dünyanın her köşesinden 3500'e yakın kişi taç giyme törenine davet edilmiştir. Bunlar arasında armatör Onassis'ten Ye Ye Krali Johnny Hallyday'e, Marlon Brando'dan Brigitte Bardot'a kadar çeşitli ünlülerle mensup kimseler vardır.

Şah bu törenle İran'ın gülük gülistanlık olduğunu bütün dünyaya göstermek çabasındadır. Tören sırasında halkın tepkisini önlemek için 25 Bin asker, 5 Bin jandarma, 800 Savak ve 2 Bin polis ajanı arayışı saglamakla görevlendirilmiştir.

Bir hafta süre ile binbir gece masalları andırır bir debede içinde yapılacak bu taç giyme töreni ile müstebi İran Şahı dünya kamuoyunu kandıracı olabilir mi? İran halkının sefaletini gizleyebilecek midir?

Törende bulunanlar belki görüntüye aldanıp bu ıhtiyaçın altındaki gerçekliği göremeyebilirler. Kapitalist çevrelerin kontrolündeki basın okuyucularına bu töreni bir masal hayatı içerisinde yansıtarak kitleleri kandırmakta ve İran'ı bir cennet dünyası olarak tanıtmaktadır.

Ama unutulmamalıdır ki, İran halkının kendi sefaletiyle alay edercesine yapılan bu muhteşem tören, Şah istibdaden karşı infilat bir kat daha şiddetlendirmektedir ve bu biri kim ergeç bir gün kahredici

TERÖR — TERÖR...
(Halkın nasibi...)

ÜSTA

BASIN İLÂN KURUMU

İyi planlanan ve yürütülen bir reklâm ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan çıkar. Karşılığını kat kat getirir.

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1. kat. 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

Düzenleme: 222240 | Sayfa: 12

Yine Kıbrıs Sorunu

Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine karşı çıkararak Kıbrıs Sorunu'nu olumlu bir sonuca ulaştırması mümkünündür... Ama Demirel - Çağlayangil iktidarları bu cesur politikayı izlemek iktidarlarından yoksundur...

Abidin DINO

Geçen yazımında, Amerikan emperyalizminin siyasi alanda yedek kişiler bulundurmak yönteminden söz açmıştım. Örneğin Güney Vietnam'da yıpranan her hükümet başkanı arkasında daima yedek başkanlar bulunduran, böylece halkın bikkilik duygularını yataştmak için hükümet değişikliklerine başvuran Amerikalıların tutumu, askeri deyimle «Önceden hazırlanmış mevzilere yerleşmeler» manevraları ile kiyaslanabilir.

Vaşington bu metodu Türkiye'de de uygulamaya, tâ 1946 seçimlerinden beri sistemli olarak yürütmüştür. Halk Partisi iktidarda iken Demokrat Parti ile temasla geçmiş, Demokrat Parti iktidarda iken darbe hazırlayan subay grupları ile ayrı ayrı ilgilenmiş, Millî Birlik iktidarda iken Demokratlardan aratta kalanlarla bağlar kurmuş, Adalet Partisi iktidardan beri, ne olur ne olmaz, başka başka çevrelerle ve gruplarla siyasi yoklamalarda bulunmuştur.

Bu manevraların hedefi nedir? Hedef, kim geçse gelsin, Amerikanın ana çıkarlarına karşı koymamasını sağlamaktır. Yani:

Amerikan işlerine dokunmama,
Amerika'nın uygun bulduğu paktlardan çekmama,
Amerika'nın iktisadi çıkarlarına karşı komama.

Başa deyimle Amerika'nın yörülgesinden kaçmak şartıyla, her iktidar adayına değişik ölçüde ve metodlarla destek olmak, onu kendine çekmek, Amerikalıların denenmiş ve oldukça başarı kazanmış siyasi yöntemidir. Kimi memlekette «sondajlarla» yetiniliyor, kimi yerde daha da ileri giderek maddi desteklerle ve pazarlıklarla anlaşmalar perçinleniyor.

Menderes siyasetinin halk oyunda tepkiler yaratığı görülürince ve sosyalist memleketlerle müsadesiz anlaşmalara gidebileceği tahmin edilince, Amerikan gizli servislerinin sondajlara giriştiği, olumlu cevaplar alınca, «tarafsız kalma» yolunu seçikleri rivayetleri yanlış mı? Ne olursa olsun, Amerikan çıkarları

tisadı bakımdan işler sarpa sarmaya yüz tutmuş, politik bakımdan Avrupa Birliği cuntaya somurtmuş, faşist subayların elini, Bay Demirel'den başka, kimse sıkımadır. Böyle durumlarda Başkan Johnson ve genellikle Amerikan siyaseti, kendi suçlu değilmiş gibi tavırlar takır, el altından yedeklerini hareket ettirir, halkın aldatmak umuduyla figüranları değiştirmek hokkabazıklarına girişir. Kanellopoulos'un cuntaya karşı açık çıkış, kralının Vaşington dönüştürülmüş subaylara çalmaması, «yeni mevzilerin» hazırlandığını tamkık etmektedir. Faşist manevrayı sürdürmekle, Başkan Johnson sola kayışı hızlandırdığı kavrayabilmiş, yeni tedbirler düşünmüştür.

Her gün, her an acı çeken, kahrolan, boş vaatlerle aksatılan Kıbrıslı Türkler için bu olayları anlamam nedir?

Onlar için tehlike geçmemiştir. Vaşington cundan olduğu gibi, kraldan da, sağcı iktidar yedeklerinden de, Kıbrısta üs kurma projelerine olumlu cevaplar almış. Enosis'i tekrar vaadetmiştir.

Türkiye'nin tutumu

Ya Türkiye?

Türkiye pasif siyasetinde devam etmektedir. Hükümet gerçi Enosis aleyhisi beyanlar biriktiriyor, Dışişleri Bakanlığında temiz tutulmuş dosyalarda, pul koleksiyonu toplar gibi iyi dilekler koleksiyonu yapıyor ama, Kıbrısta işinden, evinden, barkından olmuş, hayatı tehlikede binlerce insan sonut çözümler beklemektedir. Kıbrıs Yunanlılara ve Yunan milletine karşı çeşitli savaş çeşitleri ileri süren kimi gazete yazarları ve uzmanlar, gerçekleri umutuyorlar. Tıpkı İstiklal Harbînde olduğu gibi bugün, İki milleti birbirine düşüren asıl suçu emperyalizmdir. İstiklal Harbinde İngiliz emperyalizmi Yunan ordularını sizimize saldırmış, Kıbrıs içinde de önce İngiliz emperyalizmi, arkasından da Amerikan emperyalizmi aynı oyunu başka şartlarda yürültmüştür ve ne yazık ki iki komşu memlekette ve Kıbrıs'ta bu aldatmacaya gelen tutucu devlet adamları bulunmuştur. Tek başına Aybar'in ve İşçi Partisi'nin doğruları Bursa'da açıklamaları nasih bir fırsat yaratmış, hatırlardadır. Gerçen uyarmayı yapmaya çalışan İşçi Partisi ve partilliler taşlamış, suçlanmış, baskılara uğramıştır. Bütün diğer partiler şasın siyasi yalpalamalar içinde rotalarını değiştirirken, prensip sahibi genç bir parti, siyasi görüş olgunluğunu ispat etmiştir. İşçi Partisinden başka partiler hâlâ aldanmakta, hem suçlu, hem gâlcî emperyalizm ile uğraşmaktadır, konunun can damarını görmeden, ikinci derecede hasımla uğraşmaktadır. Bu yıldan Türkiye sonuç alamamaktır, Kıbrıslılara hiçbir ciddî yardım yapılamamaktadır.

İster cunta bir süre daha tutunsun, ister yedek sağcı hükümet iş başına gelsin, Türk ordusu ayağını işlatmadan, 6'ncı filomuñ barajına rastlamadan uğrayacağı son derecede etkili tedbirler vardır. Ya Kıbrıs'ta doğru bir çözüm, ya «go home!» demeli, ayrıca cuntaya uslu oturmasını öğütleyecek şekilde Yunanistan dışında bulunan vatansever muhalefetle faydalı temaslar kurulmalıdır. Ashna bakılırsa nasıl olsa ilk gerçek seçimde iktidara gelecek Yunan orta solu ile sosyalist kanat, Türkiye ile birlikte Kıbrıs için sürekli ve doğru çözümler bulabilecek tek siyasi güçtür. Kara gün dostuclarak Türkiye'nin takınacağı tavır, yarın da etkilerini gösterebilir, verimsiz bir enosis yerine, Kıbrıslı, Türkiye'yi ve Yunanistan'ı anti-emperyalist bir temel üzerinde birleştiren, politik, ekonomik ve kültürel bir beraberliğin temelleri şimdiden bülümeli.

Besbelli ki olumlu sonuçlar, Türkiye kapsamında yürüttülecek anti-emperyalist kampanyaya bağlı.

Kıbrıslılara karşı kardeşçe duygularımız ve Atatürkçülük nutuklarımız gevezelikten başka bir şey değilse, 50 bıçak gibi başımıza saplanmış bulunan emperyalist işlerin sorununu, dünün, bugünün ve yarının sorunu saymak zorundayız. Türk bağımsızlığına bağlı her vatandaş, parti, kurum ve dernek, elbirliği ile direnmek ve tutumlarını belirtmek zorundadır. Güçbirliğine kaçamaksız katılımın zamanıdır. Buna yanıtlanmayanlar, gerçekten Amerikan emperyalizminden yanadırlar. Kıbrıs dramının sürüp gitmesinden, Amerikan ajanlarının Adada hazırladıkları yeni kanlı olaylardan sorumlu olacaklardır.

rına sekte gelmeyeceğini bilen bu gizli servisler, Menderes'e, hattâ Amerikan sefirine bile haber vermemişler, bilgileri dâhilinde hazırlanan darbeyi sessizce beklemişlerdir. Bu yüzden 27 Mayıs'tan önce hükümetine «Menderes is here to stay» diye tel çeken Amerikan Seffirinin küçük düşmesinde sakınca görmemişlerdir. State Department'la C.I.A. her zaman aynı aya oynamaz demek istiyor. Şimdi Sayın Demirel dış ülkelerde gezedursun, gizli servislerin yeni ihtiyat adaylar peşinde olacaklarını düşünmemek için sebep yok.

Yunanistan'da ise bir süreden beri aynı şeyi görüyoruz. Gerçek faşist cuntaya verilen ödevleri harfi harfine getirmiş, soldan sağa kadar binlerce bağımsızlık taraftarlarına işkence etmiş, onları kamplara, hapishanelere, sığın yerlerine göndermiş fakat çabucak da aşınmış, Yunan milletinin, dünya halkoyunun gözünden düşmüştür. Üstelik ik-

Teknik Üniversite'nin açılış töreninde Rektör konuşuyor... Gerek Rektör, gerekse öğrenci Liderleri açılış töreninde yurt sorunlarına büyük bir cesaretle eğilimler ve pözümlü yolları göstermişlerdir.

Gençlik Yeni Bir Düzene İstiyor...

• Teknik Üniversitesi'nin açılış töreninde, öğrenci liderleri mevcut düzenin bozukluklarını ortaya koymak düzene değiştirmesi için mücadele edeceklerini açıkladılar.

Universitelerin açılış törenlerinde öğrenci liderlerinin yaptıkları konuşmalar, çıkışçı çevrelerde büyük bir panik yaratmış bulunmaktadır. Hatırlanacağı üzere, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin açılış töreninde Öğrenci Birliği Başkanı Cengiz Haksever'in yurt sorunlarına eylem ve Amerikan emperyalizmini şiddetle eleştiren konuşması, Ortamın Solu fırıncıları da dahil bir çok yazarın ağır saldırılmasına uğramıştı. Onceki Cumartesi günü İstanbul Teknik Üniversitesi'nin açılışında öğrenci birlikleri başkanlarının yaptığı konuşmalar da, çıkışçı çevrelerde büyük tepki yaratmıştır. Mesela bu çevrelerin sözcüsü Dünya Gazetesi, öğrenci liderlerinin konuşmalarını «boşvulkilik» olarak nitelemiştir.

Oysa, bu konuşmalarda Türkiye'nin sorunları büyük bir cesaretle ve gerçekçilikle ortaya konmakta ve çözüm yolları gösterilmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Hasan Yalçın konuşmasında özetle şunları söylemiştir:

«Bugün Türkiye Amerika'nın bir yarı sömürgesi durumundadır. Amerika bir ahtapot misali, soyusuz bir kapitalizmin geri bıraktığı toplumlara attığı kollarından birebir de ülkemize uzatmıştır. Türkiye'de ahtapotun kolları dumrunda bulunan üç zümre vardır: Toprak ağaları, tefeciler, kompradorlar... Emperyalizme kucak açan bu üç zümre geri kalmış ülkelerde oynanan demokrasi oyununu

oyuncuları durumundadırlar. Kendi aralarında kurdukları takımlardan birebir seçebilme özgürlüğünü halka demokrasi diye yutturmuşlar, halkın her türlü değerini yozlaştırarak ona sömürmüşlerdir. Halk yanına her türlü kırtı haince ve faşistçe bastırılmış, halk içi yazanlar hapislere atılmış, dünya çapında düşince adamlarımız halkın gözünden düşürmek için bütün yollara başvurulmuştur. Bugün petrollerimiz, madenlerimiz, dış ticaretimiz, eğitimimiz, halkın emperyalizmin einkle bulunmaktadır. Emperyalizm bu sömürü düzenini sürdürmek için yerli ortakları ile halkın bilgisizliğinde ikili anlaşmalar imzalayarak en son yol olarak kanlı saldırılarla kuşflar hazırlamıştır. Yunanistan'da oynanan oyun bunun en son örneğidir.

Ankara ve İstanbul'daki gökdelenleri göstererek Türkiye kalkmamayı demektedirler. Bz matematikçi insanız. Rakamları severiz. Kalkmamış dedikleri Türkiye'de kişi başına düşen senelik ulusal gelir 220 dolar, bizi ve diğer gericiliği ülkelere bir sülük gibi emerek gelişen ve yaşayan Amerika'da ise kişi başına senelik ulusal gelir 2500 dolardır. Her gün bir kordelanın kesildiği geniş inşaat sahası halindeki ülkemizde 1973 yılında bir kişinin günde harcayabileceği para yalnızca 70 kuruş artmış olacaktır. Bu rakamlar kordelaltı mühalehlerin plânlarından elnemistir. Ve usakların usak-

larının ülkeyi satarken ulukları komisyon bu rakamları fazla değiştirmemektedir.

Biz bunları neden anlatıyoruz: Çünkü öğrenci sorunlarına eğilirken de düzeni, emperyalizmle burun buruna gelmekteyiz. Çünkü biz, yalnız kendilerinin çıkarlarının avukatlığını yapacak, halkın çıkarlarına karşı zümre çıkarları peşinde koşacak hanımlar değiliz. Bu yıl öğrenci örgüt-

leri olarak öğrencinin genel günlük sorunları ile yakından ilgilenmekle birlikte, kendimizle ilgili konulardan girerek gelişirdiğimiz çalışmalarla emperyalizmin göbeğinde delikler açmağa çalıştık. Bu arada bize karşı olanlar «Siz mesleklerinizde uğraşın, ders-

lerinize çalışın» diye ávazlan çağtigince bağradılar. Çünkü onların meslekleri soygunca sömürücülük ve biz mesleklerimizle uğraşsa onda rahaça kendi mesleklerini yürütebileceklerdir. Ama mu bilsinler ki, artık Türk genci çarkın nasıl döndüğünü, düzenin nasıl işlediğini, kendi kişisel sorularının ötesinde gerçek kurtuluşun savaşını vermek konusunda eyleme geçmektedir ve onların karşılığında sivil polislerle tabrik ederek milletler yaptırabilecekleri bir gemicilik yoktur.

Söylediklerimizden dolayı çevreler Teknik Üniversitesi'yi gene dillerine dolayacaklardır. Bu da bizi şapka mayacaktır. Çünkü eğer sadelıklarımız onları kızdırır, bizi yoketme planları hanımlarla, o zaman İlân projelerimizi yeniden gözle geçirermeliyiz. Onlar susarları yaptıklarımız, söylediklerine işlerine gelmeye, demektir. Onların işlerine gelenler ise hanım işine gelmez, bizim işimize gelmez. Onların düşmanları dereceleri bizim başarılarımız olmalıdır.

Şimdî Türkiye ölçüsünde bir girişimimizi açıklayacağız. Bu, öğrenci örgütleri DISK ile bilim adamlarının katılımı sonucu kurduğumuz Türkiye İşçi ve Gençlik Öğütleri Bilimsel Araştırma Merkezi'dir. Bu merkezin amacı, tarihi ve bugünü

SANAT

Anti-Amerikan bir yazar: Asturias

«Asturias'un eseri, Amerikan şirketlerinin, sefalet içindeki halkın sömürmesinden duyduğu utançla dolup taşan bir eserdir.» Fransız Akademisi üyesi Marcel Brion, 1967 Nobel Edebiyat Ödülüne alan Guatemala'lı yazar ve şair Asturias'ın eserleri için böyle diyor ve devam ediyor:

«O, halkın ozanıdır. Halkın baskı yapas diktatörlük rejimlerine karşı çıkmıştır. Lirizm, ülkesinin tabiatının ve kalkının ilham kaynaklarına dayanır.»

Bu sözlerde Asturias'ın ve eserlerinin en önemli özelliklerini bulmak mümkündür. Gerçekten Asturias, üç büyük eserinde («Kasırga», «Yeşil Papa» ve özellikle «Gözleri Açık Gidenler» de) Guatemala'yı ekonomik egemenliği altına alıp American Fruit Company'yi şiddetle yermekte, sefalet içinde yaşanan Guatemala halkın karşı oynanan oyuların iyilişini göstermektedir. Kendisi sine kavuşturulan ve daha 1952'de «Uluslararası Roman Armağanı»'nı alan romanı «Sayın Başkanda, Amerikalılarla sırtını dayıarak Guatemala halkın ezen diktatör Estrada Caberra'yi amansızca yermekte, böyle bir diktatörlük ilkesinde nefes almanın bile ne kadar güç olduğunu anlatmaktadır. «Guatemala Efsaneleri» ve «Bir Melez Kadın» gibi eserlerinde de Maya kültüründen gelen halkın efsanelerini, inançlarını yeni bir biçimde vermektedir. «Guatemala Efsaneleri»nin önsözünü yazan Paul Valéry «Bu efsaneler beni tüm sarho etti... büyük bir ıskır içe gibi oldum.» demekten kendini alamamıştır.

Asturias, 1967 Nobel Edebiyat Ödülüne tek

(Yeni Ajans: 7341-7345) — 349

bir eseriyle değil, eserlerinin bütünü ile lâyik görülmüştür. Üç yıl üst üste Nobel Ödüllüne aday gösterilmiş ve nihayet 68. doğum gününde yazar, ilk olarak karısı müjdeyi vermiştir. Bu müjdenin önemi 620 bin Türk lirası tutamındaki bir paranın Asturias'a verilecek oluşunda değildir. Çok sıkıntılı yollar geçirmesine rağmen Asturias, son on yıldan beri maddi bakımdan iyi durumdadır. Romanları dünyanın bütün büyük dillerine çevrilmiş ve telif hakları Asturias'a her yıl oldukça büyük gelirler sağlamıştır. Üstelik Asturias, geçen yıldan beri Guatemala'nın Paris Büyükelçisidir. Müjdenin önemi, daha önce Asturias'in eserlerindeki «Çok sert Amerikan alehitarihî» sebebiyle tereddüt geçirilen Nobel Komitesinin nihayet kararını vermesinde ve bu karardan sonra Asturias'ın sessinin en küçük ülkelerde bile duyulacak olusundadır. Şimdi de Asturias'a bittiği dünya ülkelerinden telgraflar yağmaka ve Buenos Aires'teki telif hakları temsilcisi dört bir yana cevap yetişirmeye çahıktadır.

Miguel Angel Asturias, 1899'da Guatemala'da doğdu. Guatemala'nın San Carlos Üniversitesinde hukuk okudu. 1924'te Paris'e gitti. Sorbonne Üniversitesinde eğitimine devam etti ve oradan mezun oldu. Meslek olarak diplomatlığı seçmesine rağmen ilk eserini (Guatemala Efsaneleri) hazırlamaya başladı. Bu eser 1930'da yayınlandı. Meksika, Arjantin ve El Salvador'da da diplomat olarak bulundu. Fakat diktatörlere karşı sert bir tutum takınması yüzünden iki defa görevinden ayrılmak ve bir sürgün hayatı yaşamak zorunda kaldı. Fransa'daki ilk sürgünliği sırasında, o zamanki Guatemala diktatörü Caberra'yı konu olarak aldığı «El Señor Presidente» Sayın Başkan adlı romanını yazdı (1946). Bu romanla ün yaptı. Asturias, Güney Amerikalı diktatör prototipini çizdiği bu roman için söyle diyordu:

«Benim romanlarmda daima bir siyasi protesto temi vardır. Sayın Başkan'da çizdiğim tip, bütün Latin Amerika diktatörlerinin tipidir. Bu, Hitler'ler, Mussolini'ler gibi reklam düşünmenin, aksine losluğu seven, ortalarda görünmeyecek bir diktatördür. Halk onu hemen hemen hiç görmez, ama tipki tabiat kuvvetleri gibi insafsız varlığını daima üzerinde hisseder... Bu diktatörler elle tutular hiç bir eser bırakmamışlar, aksine ülkelerini fakirleştirmiştir, öksüzleştirmiştir. Bu

şartlar altında yazar tek bir yol kahyordu: Muhalifet... Bu yol da onu kaçınılmaz biçimde ya hapse, ya da sürgüne götürürdü. Ben her iki cezayı da tattım. Hattâ bir ara vatansız kaldım. 1954'ten 1959'a kadar vatansızdım... Böyle bir Latin Amerika yalnız folkloran ibaret bir gerçek değildir.»

Sayın Başkan'da görülen diktatör ya da Cumhurbaşkanı aslında Amerikalıların bir kuklasından başka bir şey değildir. Asturias bunu romanın çeşitli pasajlarında belirtir. Diktatör yeniden seçilmesinin bile Amerikalılar elinde olduğunu bilmekte ve bunun için Washington'a yakın bir adamını göndermektedir. Bir pasajda diktatör söyle konuşur:

«Washington'un bana duyduğu güveni sarsmak için Amerika Birleşik Devletlerini etkilemeye çalışanları düşünüyorum... Yeniden seçilmem tehlikeye girdi; seni bunun için çağırıyorum. Washington'a gidip bu nefret karanlığının içyüzüne bana etrafı olarak anlatacağım...»

Asturias, diktatör Caberra zamanında pasaport bile alamamış ve o zaman Guatemala Hukuk Fakültesi Dekanı olan şimdiki başkanın mücadeli sonunda vatanşılıktan kurtulabildi.

Asturias, 1946'dan bugüne ona yakın eser vermesine rağmen bunlardan en önemlisi bir roman

trilojisidir: L'Ouragan (Kasırga), Papa Verde (Yeşil Papa), Viento Fuerte (Gözleri Açık Gidenler). Bu trilojide Geo Maker Thomson adında bir Amerikalı, Guatemalayı sömürenlerin prototipidir. Viedansız ve amansızdır. Guatemalalı köylüler kendi toprakları üzerinde yabancılar hesabına en kötü şartlara cağırtırır ve ülkenin serveti dışarıya akarken sömürcüler kukla bir başkanla birleşerek baskını artırrılar. «Gözleri Açık Gidenler» de suikastler, ayaklanmalar ve nihayet halkı başarıya götürecek bir silâh olarak grevler anlatılır. Yeşil Papa, sömürcülerin adıdır. «Gözleri Açık Gidenler» ise bir yerli inançından gelmektedir: «Hayatta haksızlığa uğramış ölümlerin gözleri açık gideceğine, böyle gömülenlerin gözlerinin ancak büyük ceza günündeki mahkeme de hesaplar görüldükten sonra kapanacağına inanır.»

Asturias: «Bizde romanın politik ve sosyal gelişmeleri içinde halkın hayatı izlemesi normaldir. Edebiyatımız bu yüzden pitoresk olmaktan çekmiş ve yine bu yüzden dünya bize ilgi duymağa başlamıştır.» demektedir.

Guatemala büyük sanatçı, Nâzım Hikmet'le tanışlığını ve sanatına hayran olduğunu belirtmiştir. Aziz Nesin ve Yaşa Kernal de Asturias'ın şahsen tanıdığı Türk sanatçıları olmuşlardır.

MIGUEL
ANGELO
ASTURIAS
(Halkının
yazarı...)

yarını belirleyecek unsur ve etkenleriyle (derece derece tâbi olduğu uluslararası ve ulusal ekonomik kanunlarla) Türkiye gerçekini, sentezlere imkân verecek çeşitli yanlarıyla çağdaş bilimsel sosyalist teorinin ışığı altında belirli bir analiz metoduna göre araştırarak elde edilecek verileri Türk kamuoyuna sunmaktadır. Bu kurum Türk sosyalizminin kurulmasında ve gelişmesinde büyük katkılarda bulunacak, Türk halkı bunun meyvelerini zaman içinde toplayacaktır. Benim burada açıklamam gereken tek nokta var: Birincisi işçi - öğrenciyi yakındanlaşmasıdır. Bu çıkarıcı çevreleri çok yadırganan ve korkutan bir yakınılaşmadır. Çünkü böylece işçiler daha çabuk uyanacak, asırlardır sömürenlerin emeklerine sahip çıkacaklardır. Bizim de istedığımız budur. Ve bunun dışında bir amaç tanımıyoruz. Türk Gençliği, Türk halkın kurtuluşunu bu yolda görmeli dir.

Diger bir nokta sosyalizm sorunudur. Son zamanlarda en yetkili kişilerin «Anaya sosyalizme kapalıdır» tartışmasına girdikleri görülmüştür. Halkın yaptığı Anayasasının onun doğal düzeni olan sosyalizme kapalı olamayacağı ortadadır. Bu tartışmaya bir anket sonucunu açıklayarak karşılık vermek istiyorum: İ.T.U.T.B. Sekreterliğinin 400

Teknik Üniversitesi arasında yaptığı anketin ilgili sorusunu her 100 kişiden 94'ü «Türkiye sosyalizmle kalkınır» biçiminde yanıtlamıştır!»

Aynı törende konuşan İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okullar Talebe Birliği Başkanı Taner Çakiroğlu da, Türkiye'nin geri kalmışının nedenlerini açıklayarak gençliğin tutumunun ne olması gerektiğini ortaya koymustur. Çakiroğlu özette şöyle demiştir:

«1923 devrimi liderlerinin ikinci bir devlet, yanı toplum içindeki ictisadi ilişkilerin toplum yararına ve devlet eliyle düzenlenendiği bir devlet kurmak yoluundaki çabalarına rağmen 1924 Anayasasını yapanlar hâlâ batıdakine benzer burjuva sınıfı yaratarak tamamen aktarma maddelerle yarı ölü ve yapısı bakımından liberal bir Anaya meydana getirdiler. Oysa bu yasanın yapıldığı sıralarda dünya artık parçalanmıştır. Batıda liberalizm bunalmaları yaşıyordu. Doğu'da sosyalizm devletleşmiştir. Türkiye'nin verdiği milî kurtuluş örneğinle de dünyam tam sömürge ve yarı sömürgeyi için artık kurtuluş çanları çalacak, yeni Türkiye'ye bu parçalannı dânyada sömürgecilik düzenini kesin olarak reddeden, ona karşı olan siyasi ve ictisadi

yönden bağımsız yeni bir devlet tipinin ictisadi ideolojisinin prensiplerini verecekti, kurumlarını getirecekti. Bu yapılamadı.

1930-39 yılları arasında idâkârma için gerekli temel sanayi tesisilarının ancak devlet eliyle kurulması zorunluğu kabul edilerek günümüzde dahi ihtiyacın büyük kısmını karşılayan dev tesisi kurulması planlı olarak devlet eliyle gerçekleştirildi. 1938 de başlayan II. Dünya Savaşı devlet eliyle kalkınma devrinin kapadı.

Savaş yıllarının tek halka dönük hareketi 1941 yılında Köy Enstitülerinin kurulmasıdır.

II. Dünya Savaşı'nın bitiminden gelen gönüllüce dek geçen sürece 1924'ten sonra denenen ve başarısızlığa uğrayan liberalist ekonomi düzeni her türlü devlet kontrolü dışında uygulandı. Bu dönemin yöneticilerine göre özel sahiplerin yapacağı yatırımlarla Türkiye dev adımları ilerleyecekti. Örnek Amerika'ydı. Sermayeyi özel şahıslara ya devlet ya da yabancı ülkeler verecek, emek yurt içinden kararlanacaktır. Doğal kaynaklar zaten zengindir. Geriye bir teknik bilgi kahyordu. Başlangıçta bu ekosistem uzmanlarla giderilecek, mevcut Üniversiteler geliştirilerek geleceğin ihtiyacını

sağlanacaktır. Bu yol topyekün bir sanayileşme ve kalkınma yerine köylerde toprak, şehirlerde ticaret ağları ve yabancıların ülkenizde çıkarlarını düzenleyen ve gözetlen bir avuç kompradoru kalkındırdı. Bu adıma görülmemiş kalkınma dediler. Gerçekten böyle bir kalkınma, Güney Amerika, Filipinler ve birkaç Ortaçağ ülkesi dışında hiçbir yerde görülmemiştir.

Değerli kardeşlerim, 1960 sonrası gençliği 27 Mayıs ak devriminin meyvesi olan 1961 Anayasasının getirdiği şekil özgürlüğü içinde 1839'dan beri sürüp gelen başarısızlıklarının nedenini araştırdı ve buldu. Türkiye'yi bısmeden dış kaynaklardan aktarma kasımlı düzeltme çabaları Türkiye'ye bisey getirmemiştir. Tek kurtuluş yolu topyekün bir düzen değişikliğindedir. Gençlik bu gergi bütin gücüyle haykırdı.

Mevcut düzenin meyvalarını toplayan ve devlet yönetimini elinde bulunduran bir avuç toprak ve ticaret ağası ve komprador buna karşı çıktı. Gençler dövildi, sivildi, zindanlara atıldı, susturulmak için bütün içgri yollara başvuruldu.

Düzen, değişmelidir demekle değişmez. Düzen değişikliği için gerekli siyasi çalışmalar, siyasi kurumlarca yapılrıken

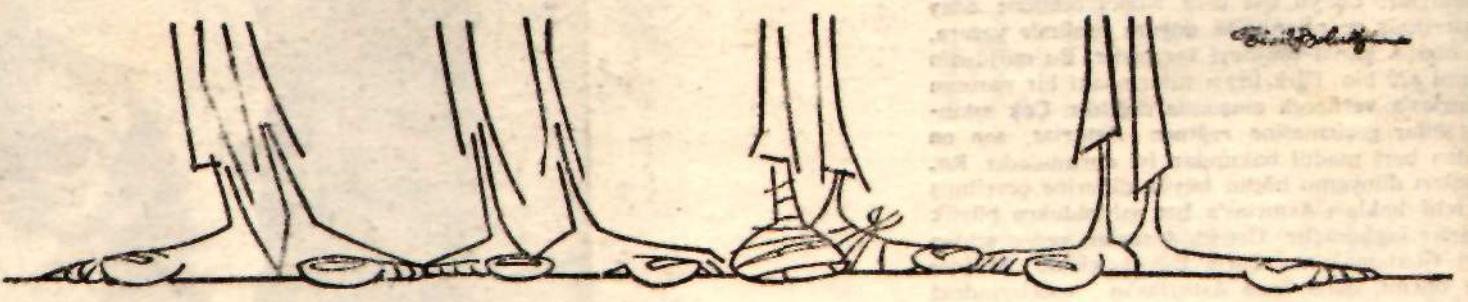
aramızda yeni katılan sizler de haftada 40 saat bulan ve bâzen geçen ders ve proje çalışmaları yanında yurt sohunlarına eglecek ve yeni düzene hazırlık çalışmalarına katılacaksunuz.»

İşte çıkarıcı çevreleri telaş düşüren konuşmalar bunlardır ve aslında bu konuşmalar Türkiye için mutlu yarınların habercisidir. Çünkü küçük çıkışları içinde yipranmamış zinde, gençlik, bilimin verilerine dayanarak Türkiye için çıkış yolu isabetle görülmüş ve sosyalist düzeni kurmak için mücadelede kararlı olmuştur.

Teknik Üniversitesi yöneticileri ve öğretim üyeleri, gençliğin bu üçüncü mücadelede kendilerine, büyük ölçüde yardımcı ve destek olmaktadır. Nitelikle aynı açılış töreninde Teknik Üniversitesi Rektörü «Üniversitelerimiz top luluğu, serbest düşüncenizi kısıtlayan her yönde hareketin karşısındadır ve lâkâlige akyarın, gerici kırırdamaları önlüyor, uyarmaları içtenlikle destekler, onları yanında yer almaları» demistiştir.

Türkiyenin ikinci kurtuluş savaşı içerisinde şereflî bir yeri olan İstanbul Teknik Üniversitesi'nden tutumu her halde diğer Üniversitelerimizi de etkileyeceler ve onlar da ergeğ bu ölüm - kahim mücadede içinde yerlerini alacaklardır.

BASIN DIYOR KI

Ant'ı

sabote ettirenler tehdide başladılar

Tefsilatımı önceki sayıda açıkladığımız ANT'a sabotaj, geçen hafta piyasaya çıkan iki ümmetçi gazete tarafından da doğrulanmış ve daha ileri giderek ANT'cıları tehditlerde bulunmuştur.

Bunlardan biri, dergimizin Tan tesislerinde basılmıştır. Önlüyen Babiâlide Sabah Gazetesi'nin aklı hocası Necip Fazıl Kisakürek'in yayınladığı Büyük Doğu Dergisi'dir.

Büyük Doğu, son sayısında TAN olayı ile ilgili olarak şunları yazmıştır:

"Aşağıda kapagının ve iç sayfasının kılıçlarını gördüğünüz «Ant» isimli solcu dergi, bugüne kadar dökülmüş basıldığı «Tan» matbaasından kovulduğu için kendisine (sabotaj) yapıldığı kanaatinde ve mazlum, mağdur bir hak ve hakikat organı şivesyle başıra gağnamaktadır."

— Amerikan uşakları ümmetçi kapitalistler; yazılı anlaşmamızla rağmen hakkımızı çiğnediler ve kapagında Amerikalılara karşı (Go Homme! — Evine defol!) yazmış son nüshadan sonra bizi basmadılar. Gidi, şeriatçı, hilafetçi, ümmetçi, emperyalizma yaradıcıları kapitalistler gidi!

Meselenin aslı şudur:

Öteden beri mazisi, sahibi ve yolu malum olan «Tan» son günlerde «Babiâlide Sabah» gazetesi sahibi Muammer Topbaş tarafından bü-

tün tesisleriyle kiralanmış ve kendi davası emrine alınmıştır. Büyük bir işletme halinde idare edilecek olam bu tesisler, başta «Sabah» gazetesi bulunmak üzere, İslami, ahlaklı, terbiyeli, milli eserlere tahsis edilecek ve bu suretle şim diye kadar alısmadığı bir düün ya görüşününlü aleti vazifesini görmeye başlayacaktır.

Böyle olunca, bu tesislerin, evvelki haliyle kabul etmekle tereddüt göstermediği aykırı yayımları hemen tasfiye etmekten ve henüz kiralanmış bir eve tatbik edilecek ilk iş olarak, temizlik yapmaktan başka yol ve bu yoldan gayri namuslu hareket olabilir mi?

İşte bu hareketteki fikir ve dava namusuna dikkat edip «Beni basmamakta haklıım, yoksa davanı kıymış ve birkaç pul yüzünden samimiliğini kaybetmiş olursun!» diyeceleri yerde, faaliyet sahası kesilmiş mikrop edasıyle mazlumluk rolüne çıkarıyor, hak tavri takımı, ve Topbaşları Necip Fazıl'ın aklı altında iş görmekle ve daha neler ve nelerle kötülemeye kalkıyorlar! Bütün isnadları Topbaşlar hakkında destanlık bir metnieden farkıssız.

Basit bir Müslümanın biletaklarından kaçınılmak bir vazife olarak, kiraladıkları müesseselerin bu gibi neceseleri temizlemekle işe başlama-

Köpek olunca böyle köpek olmalı

Dinsizin biri bana imzasız bir mektup yazmış. Hayli söviip sayıyor ve söz arasında «köpek» diyor. Ben de ona derim ki: Köpektan köpeğe fark vardır. Kur'an-ı Kerim'de övülen «Ashab-ı Kehf»e refakat eden «Kitmir» adlı köpek, o ulu zâtların yanında bulunduğu için dillerde destan olmuş, adı unutulmamış, hayırla yâd edilmişdir. Sen bana aletilik köpek diyorsun. Halbuki Kitmir diye tasrif etmeliydi. Ben, kurtuluş İslâm büyüklerin köpeği; Kitmir'i olmakta bulmuşum. Bu halimden memnunum. Bu yoldan ayrılmam.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün — 26.10.1967)

patlasın. Çeksin gitsinler. Aziz vatanımız, aziz milletimizle biz başbaşa kalalım. Kur'anımızı okuyalım, neşrine çalışalım.

Son sözümüz yine Hacı Bey'e:

— Bir gaza ettin ki, hoşnud eyledin Peygamberi?..

Bu sonuncu dergi, hazinenin ait Güneş Matbaası'nda basılmıştır. Bildiğiniz gibi, Güneş Matbaası, dergimizin Tan'da bastırılmaması üzerine orada bastırılmak için yaptığı müraacaat «elimizde fazla iş var» gereğesile reddetmiş bulunuyordu. Oysa, iki hafta sonra aynı Güneş Matbaası, ümmetçilerin çatardığı bu İttihad Dergisi'ni ve yine komünizm düşmanlığı ticaret yapmak üzere yayınlanan Millî Dergisi'ni basmaktadır. Hi tereddüt gösternemistiştir.

Evet, ümmetçiler, komünizm tiicarları Babiâlide artık tamamen el atmışlardır ve her gün nereden geldiği bilinmeyen paralarla pîtrâk gibi yeni yeni yayın organları piyasaya çıkmaktadır.

Babiâlide bir karanlık dönem başlamaktadır.

ANT susmayacak

Atatürk'ün içinde dimdik gidenlerin, «Biz soluz» diye açık açık kılıkreyenlerin birleşip kenetlendiği, fikir ve gönül birliği ettiği ANT Dergisi, gericilerin bir sabotesine uğramıştır.

Devrimlerin, Atatürkçülerin karşısına her fırsatca çıkıveren bu kişiler o büyük ATA'nın ve devrimlerin içinde yürüyenlerden hak etikleri dersi ergeç görecelerdir. ANT ve onun ruhundakiler susmayacak, gene savaşacak, gene yaşayacak ve tam bir bağımsızlığa ulaşınca kadar tam bir finançla savaşacaktır. Zafer en sonunda muhakkak ki Atatürkçülerin ve idealistlerin olacaktır.

CAHİD ALBAYRAK
(Ateş — 22.10.1967)

Bir iftira ve bir tavsiye!...

TİP adıma konuşanlar için «bir tek sosyalizm var»dır. TİP'in görüşü, bütün «öteki sosyalizm»lerin burjuva egemenliğini sürdürmek için girişilmiş oyular olduğu merkezindedir. Neymiş bu «tek sosyalizm?» Sosyalist Enternasyonal'ının sosyalizmi değil. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ndeki «sosyalizm».

METİN TOKER
(Milliyet — 26.10.1967)

ANT'ın notu: TİP'in bir «Türkiye sosyalizmi» kurmak için mücadele ettiği Genel Başkan Aybar tarafından açıklandığı halde damat bey hâli TİP'e «Sovyet Sosyalizmi» ya da «komünizm» yaftasını yaptığına uğramaktadır. Ondan sonra da Ortam Solu kalemeşörleri CHP'nin samimiyetinden şüphe ettiği için ANT'cıları çarmakta ve «kendilerini bu gibi komplekslerden kurtarmalarını» tavsiye etmektedir. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu!